

Strasburg, dnia 29.5.2018
COM(2018) 373 final

2018/0198 (COD)

Wniosek

ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

**w sprawie mechanizmu eliminowania barier prawnych i administracyjnych
w kontekście transgranicznym**

{SEC(2018) 268 final} - {SWD(2018) 282 final} - {SWD(2018) 283 final}

UZASADNIENIE

1. KONTEKST WNIOSKU

• Przyczyny i cele wniosku

Jednym z głównych celów Unii jest wspieranie harmonijnego rozwoju całej Unii. W tym celu Unia rozwija i prowadzi działania służące wzmocnieniu jej spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej. W szczególności Unia zmierza do zmniejszenia dysproporcji w poziomach rozwoju różnych regionów oraz zacofania regionów najmniej uprzywilejowanych (art. 174 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej („TFUE”), wśród których „szczególną uwagę poświęca się (...) regionom (...) transgranicznym”. Unia i jej bezpośredni sąsiedzi zrzeszeni w Europejskim Stowarzyszeniu Wolnego Handlu („EFTA”) mają obecnie czterdzieści wewnętrznych granic lądowych.

Od 1990 r. w ramach finansowania z Interreg¹ objęto wsparciem programy współpracy transgranicznej w regionach przygranicznych UE, w tym przy granicach z państwami EFTA. Dzięki tym środkom sfinansowano tysiące projektów i inicjatyw, które przyczyniły się do pogłębienia integracji europejskiej. Główne osiągnięcia w ramach programów Interreg to: wzrost zaufania, lepsze połączenia, poprawa stanu środowiska, poprawa zdrowia i wzrost gospodarczy. Ramy prawne na lata 2014–2020 umożliwiły Europejskiemu Funduszowi Rozwoju Regionalnego („EFRR”) wspieranie za pomocą programów Interreg projektów „wzmacniających zdolności instytucjonalne instytucji publicznych i zainteresowanych stron oraz sprawność administracji publicznej poprzez wspieranie współpracy prawnej i administracyjnej i współpracy między obywatelami i instytucjami”². Od samego początku Interreg wspierał również urzeczywistnianie rynku wewnętrznego³. W ciągu ostatnich kilkudziesięciu lat proces integracji europejskiej pomógł przekształcić wewnętrzne regiony przygraniczne z obszarów przeważnie peryferyjnych w obszary wzrostu gospodarczego i większych możliwości. Utworzenie jednolitego rynku w 1992 r. zwiększyło produktywność UE oraz obniżyło koszty, co było możliwe dzięki zniesieniu formalności celnych, ujednoczeniu lub wprowadzeniu wzajemnego uznawania przepisów technicznych oraz obniżeniu cen w wyniku konkurencji; handel wewnątrzunijny wzrósł w ciągu 10 lat o 15 %; spotęgowano także wzrost gospodarczy i stworzono około 2,5 mln dodatkowych miejsc pracy.

W ramach „przeglądu transgranicznego”⁴, który trwał ponad dwa lata, Komisja zgromadziła jednak dowody na to, że regiony przygraniczne osiągają na ogół gorsze wyniki gospodarcze

---

¹ Interreg, znany również jako Europejska Współpraca Terytorialna („EWT”) jest jednym z dwóch celów polityki spójności. Instrument ten ustanawia ramy realizacji wspólnych działań i wymiany doświadczeń w zakresie polityki między podmiotami krajowymi, regionalnymi i lokalnymi z różnych państw członkowskich. Celem nadrzędnym EWT jest wspieranie harmonijnego rozwoju gospodarczego, społecznego i terytorialnego Unii jako całości. W ramach Interreg realizowane są trzy typy programów: transgraniczne (Interreg A), transnarodowe (Interreg B) i międzyregionalne (Interreg C). Dotychczas nastąpiło pięć okresów programowania: Interreg I (1990-1993), Interreg II (1994-1999), Interreg III (2000-2006), Interreg IV (2007-2013) oraz Interreg V (2014-2020).

² Art. 7 ust. 1 lit. a) ppkt (iv) rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1299/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie przepisów szczegółowych dotyczących wsparcia z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach celu „Europejska współpraca terytorialna” (Dz.U. L 347 z 20.12.2013, s. 259).

³ Pkt 3 i 13 obwieszczenia C(90) 1562/3 do państw członkowskich ustanawiającego wytyczne dla programów operacyjnych, do których opracowania wzywa się państwa członkowskie w ramach inicjatywy Wspólnoty dotyczącej obszarów przygranicznych (Interreg) (Dz.U. C 215 z 30.8.1990, s. 4).

⁴ Zob.: http://ec.europa.eu/regional_policy/en/policy/cooperation/european-territorial/cross-border/review/.

niż pozostałe regiony w państwach członkowskich. W regionach przygranicznych dostęp do usług publicznych takich jak szpitale i uczelnie⁵ jest generalnie trudniejszy. Nawigacja między różnymi systemami administracyjnymi i prawnymi często nadal jest skomplikowana i kosztowna. Osoby fizyczne, przedsiębiorstwa, organy publiczne i organizacje pozarządowe podzieliły się z Komisją swoimi niekiedy negatywnymi doświadczeniami w zakresie współpracy ponad granicami wewnętrznymi. W konsekwencji tego Komisja przyjęła komunikat „Zwiększanie wzrostu gospodarczego i spójności w regionach przygranicznych UE”⁶ („komunikat w sprawie regionów przygranicznych”). Komunikat ten uwydatnia sposoby, dzięki którym UE i jej państwa członkowskie mogą zredukować złożoność regulacji, długość i koszty kontaktów transgranicznych, a także wspierać proces łączenia służb wzdłuż granic wewnętrznych. Wskazuje on obszary wymagające poprawy dla zapewnienia, aby obywatele i przedsiębiorstwa z regionów przygranicznych mogli w pełni wykorzystać możliwości dostępne po obu stronach granicy. W komunikacie zaproponowano dziesięciopunktowy plan działania; jeden z tych punktów odnosi się do barier prawnych i administracyjnych dotyczących granic⁷.

Można zatem racjonalnie przyjąć, że bariery prawne (zwłaszcza te dotyczące opieki zdrowotnej, zatrudnienia, podatków, rozwoju biznesu), jak również bariery związane z różnicami pomiędzy krajowymi systemami prawnymi i kulturami administracyjnymi, za pomocą samych tylko programów są trudne do pokonania (ponieważ wymagają one podejmowania decyzji wykraczających poza struktury danego programu i zarządzania projektem). Szereg skutecznych mechanizmów współpracy transgranicznej funkcjonuje już obecnie na poziomie międzyrządowym, regionalnym i lokalnym⁸.

Jedno działanie specjalne, o którym mowa w pkt dziewiątym komunikatu w sprawie regionów przygranicznych, odnosi się do inicjatywy zapoczątkowanej w 2015 r. podczas prezydencji luksemburskiej: Szereg państw członkowskich rozważa zasadność ustanowienia nowego instrumentu służącego uproszczeniu realizacji projektów transgranicznych, który umożliwiłby stosowanie przepisów jednego państwa członkowskiego w sąsiednim państwie członkowskim na zasadzie dobrowolności oraz za zgodą właściwych organów. Instrument ten byłby stosowany w odniesieniu do określonych projektów lub ograniczonych czasowo działań, których zakres terytorialny obejmuje region przygraniczny i które zostały zainicjowane przez lokalne lub regionalne organy publiczne⁹. Komisja uważnie śledziła przebieg tych prac, popiera tę koncepcję i proponuje w związku z tym ustanowienie dobrowolnego mechanizmu eliminującego bariery prawne w regionach przygranicznych.

---

⁵ „Terytoria posiadające szczególne cechy geograficzne”, Komisja Europejska, DG REGIO (2009 r.), dokument roboczy nr: 02/2009: http://ec.europa.eu/regional_policy/en/information/publications/working-papers/2009/territories-with-specific-geographical-features.

⁶ Komunikat Komisji do Rady i Parlamentu Europejskiego „Zwiększanie wzrostu gospodarczego i spójności w regionach przygranicznych UE” – COM(2017) 534 final, 20.9.2017.

⁷ W rozumieniu tego komunikatu bariera związana z granicą nie jest jedynie ograniczeniem swobody poruszania się, jak stwierdził Trybunał Sprawiedliwości, ale również regulacją prawną, zasadą lub praktyką administracyjną, która utrudnia realizację własnego potencjału regionu przygranicznego w ramach współpracy transgranicznej.

⁸ Aby uzyskać szczegółowe informacje, zob. dokument roboczy Komisji SWD(2017) 307 final, pkt 3.1, s. 24, 25, 32, 36 i 48.

⁹ Dokument przygotowany na nieformalne posiedzenie ministrów w sprawie spójności terytorialnej, zorganizowane w ramach prezydencji luksemburskiej, zob.: <http://www.aménagement-territoire.public.lu/fr/eu-presidency/Informal-Ministerial-Meetings-on-Territorial-Cohesion-and-Urban-Policy-26-27-November-2015-Luxembourg-City.html#>; Zob. dokument roboczy Komisji SWD(2017) 307 final, pkt 3.9, s. 49–50.

Aby uzyskać szczegółowe informacje dotyczące tej propozycji, zob. sekcję 5 poniżej.

- **Spójność z przepisami obowiązującymi w tej dziedzinie polityki**

Interreg jako główny instrument finansowania polityki spójności wspiera programy współpracy transgranicznej w regionach przygranicznych UE, w tym regionach graniczących z krajami EFTA. Jak jednak wskazano w komunikacie w sprawie regionów przygranicznych, regiony przygraniczne osiągają na ogół gorsze wyniki gospodarcze niż pozostałe regiony w państwach członkowskich. Niezbędne jest zatem zastosowanie środków, które uzupełniają dalsze finansowanie unijne, ponieważ tych utrzymujących się trudności nie można eliminować wyłącznie poprzez finansowanie i inwestycje, np. za pomocą samego tylko instrumentu Interreg.

W związku z tym mechanizm służący eliminowaniu barier prawnych w regionach przygranicznych stanowi niezbędne uzupełnienie zarówno wsparcia finansowego w ramach Interreg, jak i wsparcia instytucjonalnego, np. w ramach europejskich ugrupowań współpracy terytorialnej¹⁰, ponieważ ugrupowania te nie posiadają uprawnień ustawodawczych pozwalających na eliminowanie barier prawnych¹¹.

- **Spójność z innymi obszarami polityki Unii**

Jak wskazano powyżej, polityka spójności i jednolity rynek uzupełniają się nawzajem. Mechanizm, który ma zostać ustanowiony w niniejszym rozporządzeniu, wsparłby realizację celów określonych w komunikacie w sprawie regionów przygranicznych oraz przyczyniłby się do wzmocnienia potencjału regionów przygranicznych, częściowo niewykorzystanego ze względu na różnice występujące pomiędzy systemami prawnymi. Z opublikowanego niedawno badania, które zleciła Komisja¹², dotyczącego wpływu gospodarczego barier związanych z granicami na PKB i poziom zatrudnienia w wewnętrznych regionach przygranicznych położonych przy granicach lądowych wynika, że regiony te mogłyby zwiększyć swoje PKB o 2 %, gdyby wyeliminowano choćby 20 % obecnych barier. Dlatego też mechanizm służący eliminowaniu barier prawnych w regionach przygranicznych stanowi niezbędne uzupełnienie dla funkcjonowania rynku wewnętrznego, będącego zasadniczym celem Unii (art. 3 TUE i art. 3 ust. 1 lit. b) TFUE)¹³.

Ustanowione w niniejszym wniosku przepisy dotyczące ochrony prawnej osób zamieszkałych w regionach transgranicznych, które uważają się za pokrzywdzone w następstwie działań lub zaniedbań wynikających z zastosowania przez organy wskazanego mechanizmu, należą głównie do dziedziny prawa administracyjnego/publicznego i nie mają wpływu na obowiązujące prawo prywatne międzynarodowe UE¹⁴, ponieważ ten obszar prawa reguluje

¹⁰ Rozporządzenie (WE) nr 1082/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 5 lipca 2006 r. w sprawie europejskiego ugrupowania współpracy terytorialnej (EUWT) (Dz.U. L 210 z 31.7.2006, s. 19).

¹¹ Zob. art. 7 ust. 4 akapit pierwszy rozporządzenia (WE) nr 1082/2006.

¹² Politecnico di Milano (2017 r.), „Quantification of the effects of legal and administrative border obstacles in land border regions” („Kwantyfikacja wpływu barier prawnych i administracyjnych związanych z granicami w regionach położonych przy granicy lądowej”), zob. COM(2017) 534 final, s. 6, aby uzyskać szczegółowe informacje, zob. towarzyszący dokument roboczy służb Komisji SWD(2017) 307 final, pkt 2.2, s. 20–22.

¹³ Zob. też dziewiąty motyw preambuły TUE (dodano **pogrubienie**): „WYRAŻAJĄC MOCNĄ WOLĘ popierania postępu gospodarczego i społecznego swych narodów poprzez **urzeczywistnienie rynku wewnętrznego** oraz **umacnianie spójności** i ochrony środowiska, przy uwzględnieniu zasady zrównoważonego rozwoju, oraz prowadzenia polityk, które zapewnią, że integracji gospodarczej towarzyszyć będzie równoczesny postęp w innych dziedzinach, ...”.

¹⁴ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1215/2012 z dnia 12 grudnia 2012 r. w sprawie jurysdykcji i uznawania orzeczeń sądowych oraz ich wykonywania w sprawach cywilnych

wyłącznie stosunki cywilnoprawne. Niniejsze rozporządzenie pozostaje bez uszczerbku dla tego obszaru prawa UE (który reguluje spory wynikające ze stosunków umownych i pozaumownych).

2. PODSTAWA PRAWNA, POMOCNICZOŚĆ I PROPORCJONALNOŚĆ

• Podstawa prawna

Art. 175 akapit trzeci TFUE przewiduje podjęcie szczególnych działań poza funduszami, o których mowa w akapicie pierwszym tego artykułu, dla osiągnięcia celu spójności społecznej i gospodarczej, przewidzianego w TFUE. Harmonijny rozwój całej Wspólnoty oraz większa spójność gospodarcza, społeczna i terytorialna wymagają wzmocnienia współpracy terytorialnej. W tym celu należy podjąć działania służące poprawie warunków realizacji środków w ramach współpracy terytorialnej.

• Pomocniczość

Warunki współpracy terytorialnej powinny być tworzone zgodnie z zasadą pomocniczości określoną w art. 5 ust. 3 Traktatu o Unii Europejskiej („TUE”). Państwa członkowskie podjęły szereg pojedynczych, dwustronnych a nawet wielostronnych inicjatyw służących eliminowaniu barier prawnych dotyczących granic. Mechanizmy te nie zostały jednak ustanowione we wszystkich państwach członkowskich lub nie dla wszystkich granic danego państwa członkowskiego. Instrumenty finansowania (głównie Interreg) oraz instrumenty prawne (głównie EUWT) dostępne na poziomie unijnym jak dotychczas okazały się niewystarczające na potrzeby eliminowania barier prawnych dotyczących granic w skali całej UE. Cele proponowanego działania nie mogą w związku z tym być osiągnięte w sposób wystarczający przez państwa członkowskie, ani na poziomie centralnym, ani regionalnym lub lokalnym, natomiast z uwagi na skutki proponowanych działań możliwe jest lepsze ich osiągnięcie na poziomie Unii. Z powyższych względów konieczne jest podjęcie dalszych działań przez prawodawcę unijnego.

Proporcjonalność

Zgodnie z zasadą proporcjonalności określoną w art. 5 ust. 4 TUE zakres i forma działania Unii nie wykraczają poza to, co jest konieczne do osiągnięcia celów Traktatów. Stosowanie specjalnego mechanizmu ustanowionego w niniejszym rozporządzeniu jest dobrowolne. Państwo członkowskie może postanowić, że na danej granicy z co najmniej jednym sąsiadującym państwem członkowskim nadal będzie stosowało skuteczne krajowe mechanizmy eliminujące bariery prawne w określonym regionie transgranicznym lub mechanizmy ustanowione formalnie lub nieformalnie we współpracy z co najmniej jednym sąsiadującym państwem członkowskim. W takim przypadku państwo to może zdecydować o niestosowaniu mechanizmu ustanowionego w niniejszym rozporządzeniu. Podobnie państwo członkowskie może postanowić, że na danej granicy z co najmniej jednym państwem

---

i handlowych, Dz.U. L 351 z 20.12.2012, s. 1) („Bruksela I wersja przekształcona”),
Rozporządzenie Rady (WE) nr 2201/2003 z dnia 27 listopada 2003 r. dotyczące jurysdykcji oraz uznawania i wykonywania orzeczeń w sprawach małżeńskich oraz w sprawach dotyczących odpowiedzialności rodzicielskiej, uchylające rozporządzenie (WE) nr 1347/2000 (Dz.U. L 338 z 23.12.2003, s. 1) („Bruksela II”),
Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 593/2008 z dnia 17 czerwca 2008 r. w sprawie prawa właściwego dla zobowiązań umownych („Rzym I”) (Dz.U. L 177 z 4.7.2008, s. 6) oraz
Rozporządzenie (WE) nr 864/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 lipca 2007 r. dotyczące prawa właściwego dla zobowiązań pozaumownych („Rzym II”) (Dz.U. L 199 z 31.7.2007, s. 40).

członkowskim przyłączy się do stosowania skutecznego mechanizmu ustanowionego formalnie lub nieformalnie przez co najmniej jedno sąsiadujące państwo członkowskie. Jeżeli mechanizm ten umożliwia przystąpienie innego państwa, może ono zdecydować o niestosowaniu mechanizmu ustanowionego w niniejszym rozporządzeniu. Niniejsze rozporządzenie nie wykracza zatem poza to, co jest konieczne do osiągnięcia jego celów w odniesieniu do tych regionów transgranicznych, dla których państwa członkowskie nie ustanowiły skutecznych mechanizmów eliminujących bariery prawne.

- **Wybór instrumentu**

Jak wskazano w sekcji 1 powyżej, państwa członkowskie podjęły szereg pojedynczych, dwustronnych a nawet wielostronnych inicjatyw służących eliminowaniu barier prawnych dotyczących granic.

Rozporządzenie nakłada na państwa członkowskie obowiązek ustanowienia, na każdej granicy z sąsiadującym państwem członkowskim, mechanizmu służącego eliminowaniu barier prawnych we wspólnym regionie transgranicznym, jednocześnie dopuszczając możliwość wdrażania innych skutecznych mechanizmów.

Zalecenie nie byłoby w tym przypadku najskuteczniejszym instrumentem, ponieważ zalecenia nie mają mocy wiążącej (zob. art. 288 akapit piąty TFUE).

Również dyrektywa nie byłaby tutaj najskuteczniejszym instrumentem, ponieważ wiąże ona każde państwo członkowskie, do którego jest kierowana, w odniesieniu do rezultatu, który ma być osiągnięty, pozostawia jednak organom krajowym swobodę wyboru formy i środków (zob. art. 288 akapit trzeci TFUE). Zgodnie z sekcją 3.2 komunikatu w sprawie regionów przygranicznych transpozycja dyrektywy UE w dwóch sąsiadujących państwach członkowskich może doprowadzić do powstania dwóch różnych systemów, które następnie zetkną się ze sobą wzdłuż granic wewnętrznych. Może to prowadzić do złożoności regulacji, a w niektórych przypadkach nawet powodować niepewność prawa oraz generować dodatkowe koszty¹⁵. Ponieważ nieliczne tylko państwa członkowskie zastosowały na poziomie krajowym własne, odrębne podejście, niniejszy wniosek zmierza właśnie do ustanowienia mechanizmu na poziomie unijnym. W związku z tym przyjęcie dyrektywy przyczyniłoby się do zwiększenia różnic pomiędzy regionami przygranicznymi.

3. WYNIKI OCEN RETROSPEKTYWNYCH, KONSULTACJI Z ZAINTERESOWANYMI STRONAMI I OCEN SKUTKÓW, PRAWA PODSTAWOWE

- **Oceny retrospektywne / oceny adekwatności obowiązującego prawodawstwa**

Nie dotyczy nowe prawodawstwo

- **Konsultacje z zainteresowanymi stronami**

Koncepcja polityki transgranicznej zrodziła się podczas prac prezydencji luksemburskiej Rady UE w 2015 r. Uformowała się wówczas nieformalna grupa robocza przedstawicieli państw członkowskich, która odtąd odbywała regularne posiedzenia. Nieformalna grupa

---

¹⁵ Przykładowo w dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/24/UE z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie zamówień publicznych przewidziano 19 przypadków, w których stosuje się minimalne normy, np. określające specjalne terminy. Stwarza to 19 możliwych sytuacji, w których realizowanie procedur transgranicznych zamówień publicznych może być szczególnie trudne, ponieważ niektóre państwa członkowskie stosują dłuższe terminy niż inne.

robocza analizowała warianty służące usprawnieniom w eliminowaniu barier, które utrzymują się w obszarach przygranicznych, w szczególności w ramach wdrażania projektów transgranicznych. Grupa ta przedstawiła propozycję, aby przepisy prawne, regulacje oraz normy postępowania, które obowiązują w jednym państwie członkowskim, stosowane były po drugiej stronie granicy w państwie członkowskim sąsiadującym. W posiedzeniach grupy zazwyczaj biorą udział przedstawiciele 10–15 państw członkowskich. Przedstawiciele państw członkowskich spotykali się również w węższym gronie, chodzi tu zwłaszcza o posiedzenia w ramach Unii Beneluxu i Nordyckiej Rady Ministrów.

Od pewnego czasu o ustanowienie takiego instrumentu apelowały inne zainteresowane podmioty, przede wszystkim regiony i instytucje przygraniczne. Potwierdził to również przegląd transgraniczny przeprowadzony przez DG REGIO w latach 2015–2017. W ramach przeglądu zorganizowano konsultacje publiczne we wszystkich językach urzędowych UE. W ramach tych konsultacji nadeszło 620 opinii. Jeżeli chodzi o pytanie dotyczące możliwości rozwiązania problemów obszarów przygranicznych, niektórzy respondenci wprost zaapelowali do Komisji o większą elastyczność we wdrażaniu krajowych/regionalnych regulacji prawnych w regionach przygranicznych. Propozycję „uwolnienia” danego regionu przygranicznego spod prawodawstwa krajowego lub dostosowania tego prawodawstwa do warunków obszarów przygranicznych podnoszono już kilkakrotnie.

Wreszcie propozycję ustanowienia takiego instrumentu bardzo pozytywnie oceniły Komitet Regionów i Parlament Europejski, które przedstawiły swoje projekty opinii do komunikatu „Zwiększanie wzrostu gospodarczego i spójności w regionach przygranicznych UE”. Obie te opinie zostaną przyjęte latem 2018 r.

- **Ocena skutków**

Wpływ i wartość dodana UE programów Interreg cieszą się uznaniem. W wielu przypadkach jednak bariery transgraniczne (zwłaszcza w zakresie opieki zdrowotnej, zatrudnienia, lokalnego transportu publicznego i rozwoju biznesu) wynikają z różnic w stosowanych praktykach administracyjnych i obowiązujących krajowych ramach prawnych. Bariery takie są trudne do pokonania za pomocą samych tylko programów, ponieważ wymagają one podejmowania decyzji wykraczających poza struktury danego programu.

Aby rozwiązać ten problem, w 2015 r. prezydencja luksemburska badała wraz z kilkoma państwami członkowskimi możliwość zastosowania regulacji obowiązujących w jednym państwie członkowskim po drugiej stronie granicy w sąsiadującym państwie członkowskim. Komisja proponuje ułatwienia w stosowaniu takich rozwiązań, przedstawiając gotowy instrument prawny.

Możliwe są jego dwa warianty: europejskie zobowiązanie transgraniczne („Zobowiązanie”) (które samo umożliwia zastosowanie derogacji obowiązujących przepisów prawa) lub europejskie oświadczenie transgraniczne („Oświadczenie”) (sygnatariusze formalnie zobowiązują się do wprowadzenia przepisów w celu zmiany obowiązujących przepisów prawa). Mechanizm:

- pozostanie rozwiązaniem dobrowolnym: państwa członkowskie mogą zdecydować się na stosowanie zaproponowanego mechanizmu lub stosować inne skuteczne mechanizmy służące eliminowaniu barier prawnych dotyczących granic;
- obejmie głównie wewnętrzne granice lądowe w UE, umożliwiając państwom członkowskim jego stosowanie również w odniesieniu do granic morskich i zewnętrznych;
- obejmie wspólne projekty dotyczące dowolnego elementu infrastruktury mającego wpływ na dany region transgraniczny lub dowolnej usługi świadczonej w ogólnym interesie gospodarczym w danym regionie transgranicznym.

Jeżeli udałoby się wyeliminować 20 % barier prawnych i administracyjnych zastanych wzdłuż granic wewnętrznych, regiony przygraniczne mogłyby zwiększyć swoje PKB o 2 %. Zobowiązanie przyczynia się do osiągnięcia tego celu dzięki zapewnieniu bezkosztowych ram prawnych pozwalających na redukcję kosztów i terminową realizację niektórych projektów transgranicznych.

Ramy te pozwoliłyby wyeliminować niektóre kosztowne złożoności regulacyjne w ramach wdrażania projektów transgranicznych. Mechanizm ten nie jest jednak narzędziem uniwersalnym, ale raczej daje państwom członkowskim możliwość dobierania rozwiązań najlepiej pasujących w kontekście danego regionu.

- **Uproszczenie**

Nie dotyczy nowe prawodawstwo

- **Prawa podstawowe**

Zgodnie z art. 6 Traktatu o Unii Europejskiej Unia uznaje prawa, wolności i zasady określone w Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej, która ma taką samą moc prawną jak Traktaty. Ponadto prawa podstawowe, zagwarantowane w europejskiej Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności oraz wynikające z tradycji konstytucyjnych wspólnych państwom członkowskim, stanowią zasady ogólne prawa UE.

Niniejszy wniosek ustanawia mechanizm prawny służący eliminowaniu barier prawnych dotyczących granic. Dlatego też jest on adresowany przede wszystkim do organów państw członkowskich. Uzgodnione w nim rozwiązania przyniosą obywatelom korzyści. Działania służące usuwaniu barier prawnych realizowane na podstawie niniejszego wniosku powinny pomagać ludziom zamieszkałym na obszarach przygranicznych w korzystaniu z ich praw podstawowych. Odnosi się to w szczególności do prawa do ochrony danych osobowych (art. 8), prawa do nauki i dostępu do kształcenia zawodowego i ustawicznego (art. 14), wolności wyboru zawodu i prawa do podejmowania pracy (art. 15), a zwłaszcza swobody poszukiwania zatrudnienia, wykonywania pracy, korzystania z prawa przedsiębiorczości oraz świadczenia usług w każdym państwie członkowskim; wolności prowadzenia działalności gospodarczej (art. 16); dostępu do zabezpieczenia społecznego i pomocy społecznej (art. 34); dostępu do opieki zdrowotnej (art. 35); oraz dostępu do usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym (art. 36).

Dlatego też wniosek obejmuje kwestię skutecznej ochrony prawnej osób w regionach przygranicznych.

4. WPLYW NA BUDŻET

Niniejszy wniosek nie powinien mieć bezpośredniego wpływu na budżet w zakresie, w jakim służy ustanowieniu mechanizmu, a nie instrumentu finansowego.

Włączenie utworzonego w Komisji Punktu Koordynacyjnego ds. Transgranicznych również nie ma bezpośredniego wpływu na budżet o tyle, że został on już utworzony i zapewniono mu zasoby kadrowe.

5. ELEMENTY FAKULTATYWNE

- **Plany wdrożenia i monitorowanie, ocena i sprawozdania**

Jak wszystkie rozporządzenia UE, proponowane rozporządzenie będzie wiązać w całości i będzie bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich. Zgodnie z art. 291 ust. 1 TFUE państwa członkowskie są zobligowane do przyjmowania wszelkich środków prawa krajowego niezbędnych do wykonania wdrożenia aktów Unii. Jak określono w sekcji 3.2 komunikatu w sprawie regionów przygranicznych, nawet wówczas, gdy dana kwestia uregulowana jest w prawie unijnym, państwa członkowskie mają pewien stopień elastyczności i margines swobody co do sposobu stosowania prawa unijnego w swoich systemach krajowych i szczegółowego określania reguł wdrażania unijnych rozporządzeń. W rezultacie gdy dochodzi do zetknięcia się ze sobą dwóch różnych systemów wzdłuż granic wewnętrznych, może to prowadzić do złożoności regulacyjnej, a w niektórych przypadkach nawet powodować niepewność prawa oraz generować dodatkowe koszty. Wobec tego konieczne jest zapewnienie jednolitych warunków wykonywania prawnie wiążących aktów Unii. Zgodnie z art. 291 ust. 2 TFUE proponowane rozporządzenie może powierzyć uprawnienia wykonawcze Komisji. Kontrola wdrażania innych instrumentów prawnych na poziomie unijnym wymaga od państw członkowskich, aby te informowały o swoich przepisach wykonawczych¹⁶. Podobnie jest w odniesieniu do niniejszego wniosku, który ogranicza się do wymogu poinformowania Komisji o krajowych przepisach wykonawczych dotyczących tego rozporządzenia, aby umożliwić Komisji dokonanie ich oceny pod względem skuteczności.

Aby ocenić, czy ustanowiony w proponowanym rozporządzeniu mechanizm okazał się dodatkowym skutecznym narzędziem służącym eliminowaniu barier prawnych w regionach przygranicznych, Komisja powinna przeprowadzić ocenę obowiązujących przepisów zgodnie z Programem lepszego stanowienia prawa¹⁷. Dlatego też, tak jak w odniesieniu do EUWT, proponuje się, aby w ciągu 5 lat od daty początkowej stosowania proponowanego rozporządzenia Komisja przekazała Parlamentowi Europejskiemu, Radzie i Komitetowi Regionów sprawozdanie dotyczące stosowania proponowanego rozporządzenia, oceniając, w oparciu o wskaźniki, jego skuteczność, wydajność, przydatność i europejską wartość dodaną oraz możliwości jego uproszczenia.

¹⁶ Zob. art. 16 akapit trzeci rozporządzenia (UE) nr 1082/2006: „Państwo członkowskie przedkłada Komisji tekst przepisów przyjętych na podstawie niniejszego artykułu oraz zmian tych przepisów”.

¹⁷ Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady Europejskiej i Rady „Lepsze stanowienie prawa: silniejsza Unia dzięki lepszym wynikom” – COM(2016) 615 final, 14.9.2016.

- **Szczegółowe objaśnienia poszczególnych przepisów wniosku**

Rozdział 1 – Przepisy ogólne (art. 1–7)

Tytuł 1 określa przedmiot i zakres zastosowania rozporządzenia, definicje i wyjaśnienia, możliwość wyboru przez państwa członkowskie co do stosowania mechanizmu ustanowionego w niniejszym wniosku, utworzenie w państwach członkowskich krajowych i regionalnych transgranicznych punktów koordynujących oraz punktu koordynującego na poziomie UE.

Przedmiotem rozporządzenia (**art. 1**) jest mechanizm adresowany do regionu transgranicznego w danym państwie członkowskim, polegający na zastosowaniu przepisów prawa państwa sąsiadującego w przypadku, gdy zastosowanie własnych przepisów prawa prowadziłyby do powstania bariery prawnej uniemożliwiającej wdrożenie wspólnego projektu (który może dotyczyć infrastruktury lub dowolnej usługi świadczonej w ogólnym interesie gospodarczym).

Zastosowanie tego mechanizmu polega na zawarciu europejskiego zobowiązania transgranicznego („Zobowiązanie”), które jest samowykonalne, lub europejskiego oświadczenia transgranicznego („Oświadczenie”), które wymaga dalszych prac legislacyjnych w państwie członkowskim.

Zakres zastosowania proponowanego rozporządzenia (**art. 2**) obejmuje wspólne regiony przygraniczne przy granicach lądowych. Jak pokazują dowody zgromadzone w ramach przeglądu transgranicznego oraz jak stwierdzono w komunikacie sprawie regionów przygranicznych, na bariery prawne natrafiają głównie osoby nawiązujące ze sobą kontakty na granicach lądowych, ponieważ przekraczają one codziennie lub każdego tygodnia granice w celach zarobkowych, edukacyjnych, zakupowych lub aby korzystać z usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym, lub w tych celach łącznie.

Art. 3 zawiera się definicje niezbędne do wdrożenia proponowanego rozporządzenia wraz z niektórymi wyjaśnieniami, które w szczególności odnoszą się do państw członkowskich obejmujących kilka jednostek terytorialnych wyposażonych we własne kompetencje ustawodawcze, aby zagwarantować uchwalenie na wszystkich poziomach w danym państwie członkowskim ewentualnych koniecznych zmian ustawodawczych znoszących bariery prawne w ramach tych kompetencji.

Zgodnie z zasadą pomocniczości państwa członkowskie mogą postanowić o stosowaniu mechanizmu ustanowionego w proponowanym rozporządzeniu lub kontynuowaniu stosowania innych skutecznych mechanizmów służących eliminowaniu barier prawnych, lub w odniesieniu do niektórych granic, o przyłączeniu się do innych skutecznych mechanizmów (**art. 4**). Większość państw członkowskich będzie prawdopodobnie musiała najpierw przyjąć zmiany w swoim prawodawstwie umożliwiające ich właściwym organom zawarcie Zobowiązania, które pozwoliłoby im stosować przepisy prawa sąsiadującego państwa członkowskiego zamiast derogowanych, dotychczas obowiązujących regulacji krajowych. Niektóre państwa członkowskie mogą po prostu zezwolić swoim właściwym organom na podpisanie Oświadczenia, w którym zobowiążą się do formalnego uchwalenia zmian w prawodawstwie zmierzających do derogacji obowiązujących dotychczas regulacji krajowych. Skutkiem podjęcia Zobowiązania samowykonalnego jest pozostanie w mocy dotychczas obowiązujących regulacji krajowych, które na mocy tego Zobowiązania ulegają derogacji. Skutkiem podpisania Oświadczenia jest zobowiązanie się do formalnego uchwalenia zmian w regulacjach krajowych pozwalających na ich wyraźną derogację.

Państwa członkowskie, które postanowią stosować mechanizm ustanowiony w proponowanym rozporządzeniu obowiązane są utworzyć krajowe, lub w przypadku państw o ustroju federacyjnym, regionalne transgraniczne punkty koordynujące (**art. 5**). Wreszcie w **art. 6** wymieniono zadania punktu koordynacyjnego na poziomie UE, o którym mowa w komunikacie w sprawie regionów przygranicznych, który został już utworzony w Komisji, w Dyrekcji Generalnej ds. Polityki Regionalnej i Miejskiej. W celu zapewnienia jednolitych warunków wykonywania niniejszego rozporządzenia w **art. 7** powierzono Komisji uprawnienia wykonawcze zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 182/2011¹⁸ w zakresie ustanowienia bazy danych oraz zasad dotyczących jej utrzymywania, ochrony danych i modelu służącego do przekazywania przez transgraniczne punkty koordynujące informacji o wdrażaniu i stosowaniu mechanizmu. Baza danych powinna być zgodna z przepisami dotyczącymi z przepisami o ochronie danych określonymi w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 45/2001¹⁹.

Rozdział 2 – Procedura podejmowania Zobowiązania lub podpisania Oświadczenia (art. 8–17)

Procedura podejmowania Zobowiązania lub podpisania Oświadczenia polega na sporządzeniu i przedłożeniu dokumentu inicjującego (**art. 8 i 9**), którego projekt przygotowuje „inicjator”, przeprowadzeniu wstępnej analizy przez państwo członkowskie, które zostało poproszone o „rozciągnięcie” regulacji prawnych sąsiadującego państwa członkowskiego na swój obszar przygraniczny (**art. 10 i 11**), sporządzeniu projektu Zobowiązania lub Oświadczenia, które ma być podpisane (**art. 12–15** oraz na podpisaniu Zobowiązania lub Oświadczenia przez właściwe organy obu państw członkowskich (**art. 16 i 17**).

W **art. 8** doprecyzowano, kto może być „inicjatorem”: a) podmiot publiczny lub prywatny odpowiedzialny za uruchomienie lub uruchomienie i wdrożenie wspólnego projektu (np. przedsiębiorstwo transportu publicznego w Strasburgu planujące poprowadzenie linii tramwajowej przez granicę do niemieckiego miasta Kehl); lub b) jeden lub większa liczba organów w danym regionie transgranicznym mających swoją siedzibę lub wykonujących władzę publiczną w tym regionie (np. władze miasta Strasburg lub międzygminna struktura eurometropolii Strasburga lub władze miasta Kehl); lub c) podmiot będący lub niebędący osobą prawną utworzony do celów współpracy transgranicznej, mający siedzibę w danym regionie transgranicznym lub przynajmniej częściowo obejmujący ten region, w tym europejskie ugrupowania współpracy terytorialnej, o których mowa w rozporządzeniu (WE) nr 1082/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady, euroregiony lub podobne podmioty (np. EUWT eurodystryktu Strasburg-Ortenau); lub d) organizacja utworzona w imieniu regionów transgranicznych, mająca na celu wspieranie interesów terytoriów transgranicznych i ułatwianie tworzenia sieci kontaktów podmiotów uczestniczących oraz wymianę doświadczeń, jak np. Stowarzyszenie Europejskich Regionów Granicznych, *Mission Opérationnelle Transfrontalière* czy Środkowoeuropejska Służba Inicjatyw Transgranicznych; lub e) kilka podmiotów, o których mowa w pkt a)–d), działających wspólnie.

¹⁸ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 182/2011 z dnia 16 lutego 2011 r. ustanawiające przepisy i zasady ogólne dotyczące trybu kontroli przez państwa członkowskie wykonywania uprawnień wykonawczych przez Komisję (Dz.U. L 55 z 28.2.2011, s. 13).

¹⁹ Rozporządzenie (WE) nr 45/2001 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2000 r. o ochronie osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych przez instytucje i organy wspólnotowe i o swobodnym przepływie takich danych (Dz.U. L 8 z 12.1.2001, s. 1).

Inicjator przygotowuje dokument inicjujący, który obejmuje elementy wymienione w **art. 9**. Derogacja obowiązujących dotychczas regulacji krajowych ogranicza się do ścisłego minimum, zarówno w odniesieniu do terytorium, które obejmuje, jak i okresu jej stosowania.

Kluczowymi podmiotami w państwach członkowskich, które mają podpisywać Zobowiązania lub Oświadczenia są poszczególne krajowe lub regionalne transgraniczne punkty koordynujące, współpracujące ze wszystkimi właściwymi organami w państwach członkowskich i swoim partnerem lub partnerami w sąsiadującym państwie członkowskim (**art. 10 i 11**). W określonym terminie transgraniczny punkt koordynujący powinien podjąć decyzję o uruchomieniu procedury dotyczącej Zobowiązania lub Oświadczenia, o zakwalifikowaniu danej bariery prawnej jako istotnej oraz o możliwości zastosowania środka zaradczego w tym zakresie. Można zwrócić się do inicjatora o wprowadzenie zmian lub uzupełnień w sporządzanym przez niego dokumencie (**art. 12**).

Jeżeli dokument inicjujący jest gotowy, transgraniczny punkt koordynujący przygotowuje projekt Zobowiązania lub Oświadczenia i w określonym terminie uzgadnia jego tekst z danym państwem członkowskim (**art. 13–15** oraz podpisuje je (**art. 16 i 17**). W podpisanym Zobowiązaniu lub Oświadczeniu należy zawrzeć elementy wymienione w art. 14 ust. 1). Podpisane Zobowiązanie lub Oświadczenie należy przekazać nie tylko inicjatorowi, ale również do transgranicznego punktu koordynującego sąsiadującego państwa członkowskiego, właściwemu organowi w swoim państwie członkowskim, do unijnego punktu koordynującego oraz organowi lub podmiotowi wskazanemu przez zobowiązujące się państwo członkowskie w celu jego opublikowania (**art. 17 ust. 2 lit. e**)).

Rozdział 3 – Wdrażanie i monitorowanie Zobowiązań lub Oświadczeń (art. 18–20)

W stosownych przypadkach zobowiązanie wdraża się poprzez wprowadzenie zmian w obowiązujących aktach administracyjnych opartych na dotychczas obowiązujących przepisach prawa lub przyjęcie nowych aktów administracyjnych opartych na regulacjach prawnych sąsiadującego państwa członkowskiego (**art. 18**). Jeżeli każdy z kilku organów jest właściwy w odniesieniu do różnych aspektów jakiejś złożonej bariery prawnej, do Zobowiązania należy załączyć harmonogram dotyczący każdego z nich. Zgodnie z zasadą pomocniczości przyjmowanie i przekazywanie zmienionych lub nowych aktów administracyjnych powinno być uregulowane w krajowej procedurze administracyjnej (art. 18 ust. 5).

Oświadczenie należy wdrożyć poprzez złożenie jednego lub większej liczby wniosków do właściwego organu ustawodawczego w celu wprowadzenia zmian w prawie krajowym w zakresie niezbędnych derogacji (**art. 19**).

W obu tych przypadkach, jeżeli wdrożono wszystkie zaplanowane etapy, transgraniczny punkt koordynujący informuje o tym swoich partnerów w drugim państwie członkowskim oraz punkt koordynujący UE (art. 18 ust. 4 i 5 oraz art. 19 ust. 6 i 7).

Państwa członkowskie mogą postanowić, aby transgraniczny punkt koordynujący miał możliwość przypominania właściwemu organowi o przestrzeganiu terminów i harmonogramów, o których mowa w art. 14 ust. 3 i 18 ust. 1, oraz przekazywania organowi nadzorującemu właściwy organ zobowiązujący się lub właściwemu ministrowi informacji o uchybieniach terminów lub harmonogramów określonych w danym Zobowiązaniu lub Oświadczeniu (art. 6 ust. 2 lit. e).

Państwa członkowskie powinny określić, które organy będą monitorować przestrzeganie danego Zobowiązania oraz znowelizowanych przepisów przyjętych zgodnie z Oświadczeniem (**art. 20**). Na podstawie aktów administracyjnych należy monitorować przestrzeganie obowiązków i uprawnień adresatów. Należy umożliwić państwom członkowskim podejmowanie decyzji co do powierzania tego monitorowania organom państwa członkowskiego, które przekazało swoje regulacje prawne z tego względu, że organy te lepiej poruszają się po tych przepisach, lub organom państwa członkowskiego, w którym przepisy te się stosuje, ponieważ organy te lepiej poruszają się po pozostałym systemie prawnym zobowiązującego się państwa członkowskiego oraz prawie adresatów.

Rozdział 4 – Ochrona prawna zgodnie z Zobowiązaniem lub Oświadczeniem (art. 21 i 22)

Na podstawie doświadczeń zebranych podczas negocjacji dotyczących rozporządzenia w sprawie EUWT oraz odpowiadając na szczególne obawy niektórych państw członkowskich, należy odnieść się do kwestii ochrony prawnej osób zamieszkałych w regionach transgranicznych, które uważają się za pokrzywdzone w następstwie działań lub zaniedbań wynikających z zastosowania przez organy przepisów prawa innego państwa członkowskiego w ramach stosowania Zobowiązania lub Oświadczenia (**art. 21 ust. 1**).

Prawo sąsiadującego państwa członkowskiego w odniesieniu do Zobowiązań i Oświadczeń stosuje się w zobowiązującym się państwie członkowskim jako włączone do jego krajowego prawodawstwa. Ochrona prawna powinna zatem być realizowana przez sądy zobowiązującego się państwa członkowskiego nawet wówczas, gdy dana osoba zgodnie z prawem zamieszkuje w państwie członkowskim przekazującym. To samo powinno odnosić się do występowania z roszczeniami przeciwko państwu członkowskiemu, którego akt administracyjny się kwestionuje (**art. 21 ust. 2**). Przykładowo akt administracyjny, który zezwala, aby tramwaj francuski kursował na terytorium Niemiec zgodnie z prawem francuskim, powinien być kwestionowany przed sądami niemieckimi.

Inne podejście powinno być stosowane w odniesieniu do występowania z roszczeniami przeciwko monitorowaniu stosowania Zobowiązań i Oświadczeń. Jeżeli dany organ sąsiadującego państwa członkowskiego (np. Francji) wyraził zgodę na monitorowanie stosowania znowelizowanych przepisów prawa w Niemczech (poprzez włączenie francuskich przepisów prawa i derogację dotychczas obowiązujących niemieckich przepisów prawa) i może działać w stosunku do osób zamieszkałych w obszarze transgranicznym w swoim własnym imieniu, sądami właściwymi będą sądy państwa członkowskiego, w którym osoby te zgodnie z prawem zamieszkują (**art. 22 ust. 1**). Zatem, jeżeli organ francuski we własnym imieniu może przyjąć akt administracyjny skierowany do operatora połączenia tramwajowego, który zgodnie z prawem ma siedzibę we Francji (w którym wskazuje się, że podmiot ten naruszył prawo francuskie w zakresie wymogów technicznych dotyczących sygnałów elektrycznych na terytorium Niemiec), wówczas właściwe będą sądy francuskie. Jeżeli jednak właściwy organ przekazujący nie może działać we własnym imieniu, lecz wyłącznie w imieniu właściwego organu zobowiązującego się, wówczas właściwe będą sądy państwa członkowskiego zobowiązującego się, niezależnie od tego, gdzie dana osoba legalnie zamieszkuje (lub ma siedzibę) (**art. 22 ust. 2**). Zatem, jeżeli organ francuski monitoruje przestrzeganie prawa francuskiego, lecz dany akt administracyjny wydano w imieniu organu niemieckiego, wówczas właściwe będą sądy niemieckie.

Rozdział 5 – Postanowienia wykonawcze i końcowe (art. 23–26)

W celu zapewnienia jednolitych warunków wykonywania niniejszego rozporządzenia, w szczególności w odniesieniu do wymiany informacji pomiędzy transgranicznymi punktami koordynującymi i Komisją za pomocą bazy danych utworzonej i utrzymywanej przez Komisję, należy powierzyć uprawnienia wykonawcze zgodnie z przepisami procedury komitetowej. Ze względów praktycznych i koordynacyjnych będzie to „Komitet Koordynujący Europejskich Funduszy Strukturalnych i Inwestycyjnych” (**art. 23**).

W postanowieniach końcowych²⁰ ustanowiono obowiązek przyjęcia przez państwa członkowskie krajowych przepisów niezbędnych do zapewnienia skutecznego stosowania proponowanego rozporządzenia (**art. 24 ust. 1**) oraz poinformowania Komisji w terminie jednego roku od wejścia w życie proponowanego rozporządzenia o tych przepisach wykonawczych oraz o utworzeniu krajowych lub regionalnych transgranicznych punktów koordynujących (**art. 24 ust. 2**).

Ponieważ przepisy te określają, które regiony przygraniczne danego państwa członkowskiego będą objęte mechanizmem rozporządzenia, Komisja będzie mogła stwierdzić, czy państwo członkowskie zdecydowało się stosować inny mechanizm w odniesieniu do granic niewskazanych. Państwa członkowskie powinny jednak wyraźnie poinformować o tej decyzji zgodnie z art. 4, lecz nie są związane w tym zakresie terminem (**art. 24 ust. 3**).

W **art. 25** zobligowano Komisję do przedstawienia sprawozdania ze stosowania proponowanego rozporządzenia w ciągu pięciu lat od daty jego przyjęcia.

Stosowanie rozporządzenia powinno zostać odroczone o jeden rok od daty jego wejścia w życie, aby przyznać państwom członkowskim ten czas na przyjęcie krajowych przepisów wykonawczych (**art. 26**).

---

²⁰ W oparciu o doświadczenia dotyczące przepisów rozporządzenia (UE) nr 1082/2006 (art. 16–18).

Wniosek

ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY**w sprawie mechanizmu eliminowania barier prawnych i administracyjnych
w kontekście transgranicznym**

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 175 akapit trzeci,

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

po przekazaniu projektu aktu ustawodawczego parlamentom narodowym,

uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego²¹,

uwzględniając opinię Komitetu Regionów²²,

stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Art. 175 akapit trzeci Traktatu przewiduje podjęcie szczególnych działań poza funduszami, o których mowa w akapicie pierwszym tego artykułu, dla osiągnięcia celu spójności społecznej i gospodarczej, przewidzianego w Traktacie. Harmonijny rozwój całego terytorium Unii oraz większa spójność gospodarcza, społeczna i terytorialna wymagają wzmocnienia współpracy terytorialnej. W tym celu właściwe jest zastosowanie środków niezbędnych do poprawy warunków, w których realizowane są działania związane ze współpracą terytorialną.
- (2) W art. 174 Traktatu uznano wyzwania, z którymi borykają się regiony przygraniczne, i określono, że Unia powinna poświęcić tym regionom szczególną uwagę, opracowując i prowadząc działania służące wzmocnieniu jej spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej. Zwiększyła się liczba granic lądowych i morskich. W efekcie Unia i jej bezpośredni sąsiedzi zrzeszeni w Europejskim Stowarzyszeniu Wolnego Handlu („EFTA”) mają obecnie czterdzieści wewnętrznych granic lądowych.
- (3) W swoim komunikacie „Zwiększanie wzrostu gospodarczego i spójności w regionach przygranicznych UE”²³ („komunikat w sprawie regionów przygranicznych”) Komisja wskazała, że w ciągu ostatnich kilkudziesięciu lat proces integracji europejskiej pomógł przekształcić wewnętrzne regiony przygraniczne z obszarów przeważnie peryferyjnych w obszary wzrostu gospodarczego i większych możliwości. Utworzenie jednolitego rynku w 1992 r. zwiększyło produktywność Unii oraz obniżyło koszty, co było możliwe dzięki zniesieniu formalności celnych, ujednoczeniu lub wprowadzeniu wzajemnego uznawania przepisów technicznych oraz obniżeniu cen w wyniku

²¹ Dotychczas nieopublikowana w Dzienniku Urzędowym.

²² Dotychczas nieopublikowana w Dzienniku Urzędowym.

²³ Komunikat Komisji do Rady i Parlamentu Europejskiego „Zwiększanie wzrostu gospodarczego i spójności w regionach przygranicznych UE” – COM(2017) 534 final, 20.9.2017.

konkurencji; handel wewnątrzunijny wzrósł w ciągu 10 lat o 15 %; spotęgowano także wzrost gospodarczy i stworzono około 2,5 mln dodatkowych miejsc pracy.

- (4) Komunikat w sprawie regionów przygranicznych dostarczył również dowodów na to, że w regionach przygranicznych nadal utrzymują się liczne bariery prawne, w szczególności te dotyczące opieki zdrowotnej, zatrudnienia, podatków, rozwoju biznesu, jak również bariery związane z różnicami pomiędzy krajowymi ramami prawnymi. Ani finansowanie w ramach europejskiej współpracy terytorialnej, ani wsparcie instytucjonalne współpracy europejskich ugrupowań współpracy terytorialnej (EUWT) same w sobie nie są wystarczające, aby wyeliminować te bariery, które poważnie utrudniają skuteczną współpracę.
- (5) Od 1990 r. w ramach finansowania celu „Europejska współpraca terytorialna”, znanego szerzej jako „Interreg”²⁴, objęto wsparciem programy współpracy transgranicznej w regionach przygranicznych Unii, w tym przy granicach z państwami EFTA. Dzięki tym środkom sfinansowano tysiące projektów i inicjatyw, które przyczyniły się do pogłębienia integracji europejskiej. Główne osiągnięcia w ramach programów Interreg to: wzrost zaufania, lepsze połączenia, poprawa stanu środowiska, poprawa zdrowia i wzrost gospodarczy. Dzięki realizacji zarówno projektów bazujących na kontakcie międzyludzkim, jak i inwestycji infrastrukturalnych oraz wspieraniu inicjatyw współpracy instytucjonalnej w ramach programu Interreg udało się dokonać prawdziwych zmian w regionach przygranicznych i przyczynić się do ich przekształcenia. W ramach Interreg wspierano również współpracę na niektórych granicach morskich. W przypadku regionów przygranicznych położonych przy granicach morskich bariery prawne są dużo mniej dotkliwe, ponieważ nie ma fizycznej możliwości przekraczania takiej granicy codziennie lub kilka razy w tygodniu w celach zarobkowych, edukacyjnych i szkoleniowych, zakupowych lub aby korzystać z usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym, lub w tych celach łącznie lub w ramach interwencji kryzysowych.
- (6) Wsparcie finansowe współpracy transgranicznej w ramach Interreg uzupełniały od 2006 r. inicjatywy EUWT, które zostały powołane rozporządzeniem (UE) nr 1082/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady²⁵. Zgodnie z art. 7 ust. 4 akapit pierwszy rozporządzenia (WE) nr 1082/2006 EUWT nie mogą jednak wykonywać uprawnień regulacyjnych w celu eliminowania barier prawnych i administracyjnych w kontekście transgranicznym.
- (7) W swoim komunikacie w sprawie regionów przygranicznych Komisja odniosła się, oprócz innych środków, do inicjatywy zapoczątkowanej w 2015 r. w ramach prezydencji luksemburskiej: szereg państw członkowskich rozważa zasadność ustanowienia nowego instrumentu służącego uproszczeniu realizacji projektów transgranicznych, który umożliwiłby stosowanie przepisów jednego państwa członkowskiego w sąsiednim państwie członkowskim na zasadzie dobrowolności oraz za zgodą właściwych organów. Instrument ten byłby stosowany w odniesieniu do pojedynczego projektu lub ograniczonego czasowo działania, których zakres terytorialny obejmuje region przygraniczny i które zostały zainicjowane przez organy lokalne lub regionalne.

---

²⁴ Dotychczas nastąpiło pięć okresów programowania: INTERREG I (1990-1993), INTERREG II (1994-1999), INTERREG III (2000-2006), INTERREG IV (2007-2013) oraz INTERREG V (2014-2020).

²⁵ Rozporządzenie (WE) nr 1082/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 5 lipca 2006 r. w sprawie europejskiego ugrupowania współpracy terytorialnej (EUWT) (Dz.U. L 210 z 31.7.2006, s. 19).

- (8) Mimo że w niektórych regionach Unii istnieje już szereg skutecznych mechanizmów współpracy transgranicznej na poziomie międzyrządowym, regionalnym i lokalnym, nie obejmują one wszystkich regionów przygranicznych w Unii. W celu uzupełnienia obowiązujących systemów konieczne jest zatem ustanowienie dobrowolnego mechanizmu eliminowania barier prawnych i administracyjnych we wszystkich regionach przygranicznych („Mechanizm”).
- (9) Ze względu na pełne poszanowanie konstytucyjnych i instytucjonalnych porządków państw członkowskich stosowanie Mechanizmu powinno być dobrowolne w odniesieniu do tych regionów przygranicznych danego państwa członkowskiego, w których skuteczne mechanizmy już istnieją lub w których mogłyby one powstać we współpracy z sąsiadującym państwem członkowskim. Mechanizm powinien polegać na zastosowaniu dwojakiego rodzaju środków: podpisaniu i zawarciu europejskiego zobowiązania transgranicznego („Zobowiązanie”) lub podpisaniu europejskiego oświadczenia transgranicznego („Oświadczenie”).
- (10) Zobowiązanie powinno być samowykonalne, co oznacza, że na mocy zawartego Zobowiązania niektóre przepisy prawa państwa członkowskiego stosuje się na terytorium sąsiadującego państwa członkowskiego. Należy również dopuścić, aby państwa członkowskie przyjęły zmiany w swoich prawodawstwach umożliwiające zawieranie takich Zobowiązań, co pozwoli uniknąć sytuacji, w których w braku pewności prawa lub przejrzystości organ nieposiadający uprawnień do stanowienia prawa deroguje przepisy krajowe formalnie przyjęte przez organ prawodawczy.
- (11) Oświadczenie nadal wymagałoby prac legislacyjnych w państwie członkowskim. Organ zawierający Zobowiązanie powinien formalnie oświadczyć, że w określonym terminie uruchomi prace legislacyjne służące przeprowadzeniu niezbędnych zmian w obowiązującym prawodawstwie krajowym, umożliwiających, w drodze wyraźnej derogacji, stosowanie prawa sąsiadującego państwa członkowskiego.
- (12) Z barierami prawnymi zmagają się głównie osoby stykające się z innymi na granicach lądowych, ponieważ przekraczają one granice codziennie lub każdego tygodnia. Aby skoncentrować wpływ niniejszego rozporządzenia na regionach najbliższych położonych przy granicach oraz o najwyższym stopniu integracji i kontaktów pomiędzy sąsiadującymi państwami członkowskimi, niniejsze rozporządzenie powinno być stosowane w odniesieniu do regionu transgranicznego rozumianego jako terytorium objęte i sąsiadującymi ze sobą regionami położonymi przy granicach lądowych co najmniej dwóch państw członkowskich w przypadku regionów poziomu NUTS 3²⁶. Nie powinno to uniemożliwiać państwom członkowskim stosowania Mechanizmu również w odniesieniu do granic morskich i zewnętrznych innych niż te z krajami stowarzyszonymi w EFTA.
- (13) Aby skoordynować realizację zadań różnych organów (które w niektórych państwach będą obejmować zarówno krajowe, jak i regionalne organy prawodawcze) w danym państwie członkowskim oraz pomiędzy organami jednego lub większej liczby sąsiadujących państw członkowskich, każde państwo członkowskie, które postanowiło stosować Mechanizm, powinno być zobligowane do utworzenia krajowych, a w niektórych przypadkach, regionalnych punktów koordynujących oraz określenia ich zadań i kompetencji na potrzeby poszczególnych etapów stosowania Mechanizmu

---

²⁶ Rozporządzenie (WE) nr 1059/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 maja 2003 roku w sprawie ustalenia wspólnej klasyfikacji Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych (NUTS) (Dz.U. L 154 z 21.6.2003, s. 1).

obejmujących uruchomienie, zawarcie/podpisanie, wdrożenie i monitorowanie Zobowiązań i Oświadczeń.

- (14) Zgodnie z zapowiedziami zawartymi w komunikacie w sprawie regionów przygranicznych Komisja powinna ustanowić punkt koordynujący na poziomie unijnym. Ten punkt koordynujący powinien współpracować z różnymi krajowymi, a w odpowiednich przypadkach, z regionalnymi transgranicznymi punktami koordynującymi. Komisja powinna utworzyć i utrzymywać bazę danych dotyczącą Zobowiązań i Oświadczeń zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 45/2001 Parlamentu Europejskiego i Rady²⁷.
- (15) W niniejszym rozporządzeniu należy ustanowić procedurę prowadzącą do zawarcia Zobowiązania lub podpisania Oświadczenia i szczegółowo opisać jej etapy; począwszy od sporządzenia i przedstawienia dokumentu inicjującego, przez analizę wstępną w państwie członkowskim, które ma stosować przepisy prawa sąsiadującego państwa członkowskiego, przygotowanie Zobowiązania lub Oświadczenia, skończywszy na jego zawarciu lub podpisaniu. Należy również szczegółowo określić elementy, które powinny znaleźć się w dokumencie inicjującym, projekcie i ostatecznej wersji Zobowiązania lub Oświadczenia, a także ustanowić odpowiednie terminy.
- (16) Niniejsze rozporządzenie powinno w szczególności określać, kto może być inicjatorem wspólnego projektu. Ponieważ Mechanizm ma za zadanie usprawnić wdrażanie wspólnych projektów transgranicznych, w pierwszej grupie inicjatorów powinny się znaleźć podmioty inicjujące lub inicjujące oraz implementujące taki wspólny projekt. Termin „projekt” powinien być interpretowany szeroko, tak aby obejmował zarówno określone przedsięwzięcie infrastrukturalne, jak również szereg działań odnoszących się do pewnego terytorium lub oba te komponenty. Po drugie, organ samorządu lokalnego lub regionalnego mający swoją siedzibę w danym regionie transgranicznym lub wykonujący tam władzę publiczną powinien być uprawniony do podjęcia inicjatywy na rzecz stosowania regulacji prawnej stanowiącej barierę, pomimo nieposiadania kompetencji instytucjonalnej pozwalającej na zmianę lub derogację tej regulacji. Po trzecie, inicjatorami powinny być podmioty utworzone do celów współpracy transgranicznej, mające siedzibę w danym regionie transgranicznym lub przynajmniej częściowo obejmujące ten region, w tym europejskie ugrupowania współpracy terytorialnej lub podobne podmioty w sposób ustrukturyzowany działające na rzecz rozwoju transgranicznego. Wreszcie inicjatorami powinny być podmioty specjalizujące się we współpracy transgranicznej, które mogą wykazać się znajomością skutecznych rozwiązań, już zastosowanych w podobnych kwestiach problemowych w Unii. W celu stworzenia synergii pomiędzy podmiotami bezpośrednio dotkniętymi występowaniem danej bariery a podmiotami specjalizującymi się we współpracy transgranicznej w ogóle inicjatorami Mechanizmu mogą być wszystkie te grupy łącznie.
- (17) Kluczowymi podmiotami w państwach członkowskich, które mają podpisywać Zobowiązania lub Oświadczenia są poszczególne krajowe lub regionalne transgraniczne punkty koordynujące, współpracujące ze wszystkimi właściwymi organami w państwach członkowskich i swoim partnerem oraz ich partnerami w sąsiadującym państwie członkowskim. Należy również jasno określić, że

---

²⁷ Rozporządzenie (WE) nr 45/2001 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2000 r. o ochronie osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych przez instytucje i organy wspólnotowe i o swobodnym przepływie takich danych (Dz.U. L 8 z 12.1.2001, s. 1).

transgraniczny punkt koordynujący może podjąć decyzję co do uruchomienia procedury prowadzącej do zawarcia Zobowiązania lub o możliwości zastosowania rozwiązania pozwalającego na wyeliminowanie jednej lub większej liczby barier prawnych. Z drugiej strony rozporządzenie powinno również określać, że państwo członkowskie, którego przepisy prawa należy zastosować w innym państwie członkowskim, może odrzucić możliwość ich stosowania poza jego terytorium. Każda decyzja podjęta w tym zakresie wymaga uzasadnienia i zakomunikowania.

- (18) W niniejszym rozporządzeniu należy ustanowić szczegółowe przepisy dotyczące wdrażania, stosowania i monitorowania Zobowiązań i Oświadczeń, które mają być zawarte i podpisane.
- (19) Wdrożenie samowykonalnego Zobowiązania powinno polegać na zastosowaniu przepisów krajowych innego państwa członkowskiego. Skutkiem tego powinna być zmiana wiążących prawnie aktów administracyjnych przyjętych uprzednio zgodnie z obowiązującym dotychczas prawem krajowym lub, jeżeli tego dotąd nie uczyniono, przyjęcie nowych aktów administracyjnych na podstawie prawa innego państwa członkowskiego. Jeżeli każdy z kilku organów jest właściwy w odniesieniu do różnych aspektów jakiejś złożonej bariery prawnej, do Zobowiązania należy załączyć harmonogram dotyczący każdego z tych aspektów. Przy poszanowaniu zasady pomocniczości przyjmowanie i przekazywanie zmienionych lub nowych aktów administracyjnych powinno odbywać się zgodnie z krajowymi procedurami administracyjnymi.
- (20) Wdrożenie Oświadczenia powinno polegać głównie na sporządzeniu i przedstawieniu wniosku ustawodawczego wprowadzającego zmiany w obowiązującym prawie krajowym lub jego derogację. Po przyjęciu zmiany te lub derogacje powinny zostać ogłoszone a następnie wdrożone, tak jak w przypadku Zobowiązań, poprzez zmianę lub przyjęcie wiążących prawnie aktów administracyjnych.
- (21) Na podstawie prawnie wiążących aktów należy monitorować przestrzeganie obowiązków i uprawnień adresatów. Należy umożliwić państwom członkowskim podejmowanie decyzji co do powierzania tego monitorowania organom państwa członkowskiego, które przekazało swoje przepisy prawa z tego względu, że organy te lepiej poruszają się po tych przepisach, lub organom państwa członkowskiego, w którym przepisy te się stosuje, ponieważ organy te lepiej poruszają się po pozostałym systemie prawnym zobowiązującego się państwa członkowskiego oraz prawie adresatów.
- (22) Należy jasno określić kwestię ochrony osób zamieszkujących w regionach transgranicznych bezpośrednio lub pośrednio dotkniętych zastosowaniem i monitorowaniem Zobowiązania lub wprowadzeniem zmian w prawie zgodnie z Oświadczeniem, które uważają się za pokrzywdzone w następstwie działań lub zaniedbań wynikających z zastosowania mechanizmu. Prawo sąsiadującego państwa członkowskiego w odniesieniu do Zobowiązania i Oświadczenia byłoby stosowane w zobowiązującym się państwie członkowskim jako włączone do jego krajowego prawodawstwa; ochrona prawna powinna zatem być realizowana przez sądy zobowiązującego się państwa członkowskiego nawet wówczas, gdy dana osoba zgodnie z prawem zamieszkuje w państwie członkowskim przekazującym. Tę samą zasadę należy stosować do środków prawnych przeciwko państwu członkowskiemu, którego akt administracyjny się kwestionuje. Inne podejście powinno być jednak stosowane w odniesieniu do korzystania ze środków prawnych przeciwko monitorowaniu stosowania Zobowiązania i Oświadczenia. Jeżeli organ

przekazującego państwa członkowskiego przyjął na siebie monitorowanie stosowania zmienionych przepisów prawa zobowiązującego się państwa członkowskiego oraz może działać wobec osób zamieszkałych w obszarze transgranicznym na rzecz organów zobowiązującego się państwa członkowskiego, lecz w imieniu własnym, właściwe powinny być wówczas sądy państwa członkowskiego, w którym osoby te zgodnie z prawem zamieszkują. Z drugiej strony, jeżeli właściwy organ przekazujący nie może działać we własnym imieniu, lecz wyłącznie w imieniu właściwego organu zobowiązującego się, wówczas właściwe powinny być sądy państwa członkowskiego zobowiązującego się, niezależnie od tego, gdzie dana osoba legalnie zamieszkuje (lub ma siedzibę).

- (23) W niniejszym rozporządzeniu należy ustanowić przepisy dotyczące jego wdrażania, monitorowania oraz określające obowiązki państw członkowskich w odniesieniu do ich krajowych przepisów wykonawczych.
- (24) W celu utworzenia bazy danych zgodnie z art. 8 należy powierzyć uprawnienia wykonawcze Komisji, by ta określiła zasady jej funkcjonowania, ochrony danych osobowych, modelu służącego do przekazywania przez transgraniczne punkty koordynujące informacji o implementacji i stosowaniu Mechanizmu. Uprawnienia te są wykonywane zgodnie z procedurą doradczą na mocy rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 182/2011²⁸. Ze względów praktycznych i koordynacyjnych właściwym w ramach procedury przyjmowania aktów wykonawczych będzie „Komitet Koordynujący Europejskich Funduszy Strukturalnych i Inwestycyjnych”.
- (25) W krajowych przepisach wykonawczych należy określić, które regiony przygraniczne danego państwa członkowskiego objęte są Zobowiązaniem lub Oświadczeniem. Dzięki temu Komisja będzie mogła stwierdzić, czy państwo członkowskie zdecydowało się stosować inny mechanizm w odniesieniu do granic niewskazanych.
- (26) Niniejsze rozporządzenie nie narusza praw podstawowych i jest zgodne z zasadami uznanymi w Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej, w szczególności dotyczy to prawa do ochrony danych osobowych (art. 8), prawa do nauki (art. 14), wolności wyboru zawodu i prawa do podejmowania pracy (art. 15), a zwłaszcza swobody poszukiwania zatrudnienia, wykonywania pracy, korzystania z prawa przedsiębiorczości oraz świadczenia usług w każdym państwie członkowskim, wolności prowadzenia działalności gospodarczej (art. 16), dostępu do zabezpieczenia społecznego i pomocy społecznej (art. 34), dostępu do opieki zdrowotnej (art. 35) oraz dostępu do usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym (art. 36).
- (27) Warunki współpracy terytorialnej powinny być tworzone zgodnie z zasadą pomocniczości określoną w art. 5 ust. 3 Traktatu o Unii Europejskiej. Państwa członkowskie podjęły pojedyncze, dwustronne a nawet wielostronne inicjatywy służące eliminowaniu barier prawnych dotyczących granic. Mechanizmy te nie zostały jednak ustanowione we wszystkich państwach członkowskich lub nie dla wszystkich granic danego państwa członkowskiego. Instrumenty finansowania (głównie Interreg) oraz instrumenty prawne (głównie EUWT) dostępne na poziomie unijnym jak dotychczas okazały się niewystarczające do wyeliminowania barier prawnych dotyczących granic w skali całej Unii. Cele proponowanego działania nie mogą w związku z tym być osiągnięte w sposób wystarczający przez państwa członkowskie,

---

²⁸ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 182/2011 z dnia 16 lutego 2011 r. ustanawiające przepisy i zasady ogólne dotyczące trybu kontroli przez państwa członkowskie wykonywania uprawnień wykonawczych przez Komisję (Dz.U. L 55 z 28.2.2011, s. 13).

ani na poziomie centralnym, ani regionalnym lub lokalnym, natomiast z uwagi na skutki proponowanych działań możliwe jest lepsze ich osiągnięcie na poziomie Unii. Z powyższych względów konieczne jest podjęcie dalszych działań przez prawodawcę unijnego.

- (28) Zgodnie z zasadą proporcjonalności określoną w art. 5 ust. 4 TUE zakres i forma działania Unii nie wykraczają poza to, co jest konieczne do osiągnięcia celów Traktatów. Stosowanie specjalnego mechanizmu ustanowionego w niniejszym rozporządzeniu jest dobrowolne. Jeżeli państwo członkowskie postanowiło, że na danej granicy z jednym lub większą liczbą sąsiadujących państw członkowskich nadal będzie stosowało skuteczne krajowe mechanizmy eliminujące bariery prawne w określonym regionie transgranicznym lub mechanizmy ustanowione formalnie lub nieformalnie we współpracy z jednym lub większą liczbą sąsiadujących państw członkowskich, utworzony na podstawie niniejszego rozporządzenia Mechanizm nie będzie wymagał zastosowania. Podobnie, jeżeli państwo członkowskie postanowiło, że na danej granicy z jednym lub większą liczbą sąsiadujących państw członkowskich przyłączy się do stosowania skutecznego mechanizmu ustanowionego formalnie lub nieformalnie przez jedno lub większą liczbą sąsiadujących państw członkowskich, pod warunkiem że mechanizm umożliwia takie przystąpienie, utworzony na podstawie niniejszego rozporządzenia Mechanizm również nie będzie wymagał zastosowania. Niniejsze rozporządzenie nie wykracza zatem poza to, co jest konieczne do osiągnięcia jego celów w odniesieniu do tych regionów transgranicznych, dla których państwa członkowskie nie ustanowiły skutecznych mechanizmów eliminujących bariery prawne,

PRZYJMUJĄ NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

ROZDZIAŁ I

Przepisy ogólne

Artykuł 1 **Przedmiot**

1. W niniejszym rozporządzeniu ustanawia się mechanizm umożliwiający stosowanie w jednym państwie członkowskim, w odniesieniu do danego regionu transgranicznego, przepisów prawa innego państwa członkowskiego, w którym stosowanie przepisów prawa tego pierwszego prowadziłoby do powstania bariery prawnej utrudniającej wdrożenie wspólnego projektu („Mechanizm”).
2. Mechanizm polega na zastosowaniu jednego z następujących środków:
  - a) zawarciu samowynalnego europejskiego zobowiązania transgranicznego,
  - b) podpisaniu europejskiego oświadczenia transgranicznego, z którym wiązałyby się wymóg przeprowadzenia prac legislacyjnych w państwie członkowskim.
3. W niniejszym rozporządzeniu określa się również
  - a) organizację oraz zadania transgranicznych punktów koordynujący w państwach członkowskich,
  - b) koordynującą rolę Komisji w odniesieniu do stosowania Mechanizmu,
  - c) ochronę prawną osób zamieszkałych w danym regionie transgranicznym w odniesieniu do stosowania Mechanizmu.

Artykuł 2

Zakres

1. Niniejsze rozporządzenie stosuje się do regionów transgranicznych zdefiniowanych w art. 3 ust. 1.
2. Jeżeli dane państwo członkowskie składa się z kilku jednostek terytorialnych posiadających kompetencje ustawodawcze, niniejsze rozporządzenie stosuje się również do tych jednostek, w tym do ich odpowiednich organów lub przepisów prawa.

Artykuł 3

Definicje

Do celów niniejszego rozporządzenia stosuje się następujące definicje:

- 1) „region transgraniczny” oznacza terytorium objęte sąsiadującymi ze sobą regionami na poziomie NUTS 3 położonymi przy granicach lądowych co najmniej dwóch państw członkowskich;
- 2) „wspólny projekt” oznacza dowolny element infrastruktury mający wpływ na dany region transgraniczny lub dowolną usługę świadczoną w ogólnym interesie gospodarczym w danym regionie transgranicznym;
- 3) „przepis prawa” oznacza każdy przepis prawny lub administracyjny, zasadę lub praktykę administracyjną stosowaną w kontekście wspólnego projektu, przyjęty lub wdrożony przez organ prawodawczy lub wykonawczy;
- 4) „bariera prawna” oznacza każdy przepis prawa dotyczący planowania, rozwoju, obsady personelu, finansowania lub funkcjonowania wspólnego projektu, który utrudnia realizację własnego potencjału regionu przygranicznego w ramach kontaktów transgranicznych;
- 5) „inicjator” oznacza podmiot, który identyfikuje barierę prawną i uruchamia Mechanizm, przekazując dokument inicjujący;
- 6) „dokument inicjujący” oznacza dokument sporządzony przez jednego lub większą liczbę inicjatorów w celu uruchomienia Mechanizmu;
- 7) „zobowiązujące się państwo członkowskie” oznacza państwo członkowskie, na którego terytorium zgodnie z danym europejskim zobowiązaniem transgranicznym („Zobowiązanie”) lub europejskim oświadczeniem transgranicznym („Oświadczenie”) będą stosowane przepisy prawa przekazującego państwa członkowskiego lub w braku odpowiednich przepisów – ustanowione będzie rozwiązanie prawne *ad hoc*;
- 8) „przekazujące państwo członkowskie” oznacza państwo członkowskie, którego przepisy prawa będą stosowane w zobowiązującym się państwie członkowskim zgodnie z danym Zobowiązaniem lub Oświadczeniem;
- 9) „właściwy organ zobowiązujący się” oznacza organ zobowiązującego się państwa członkowskiego uprawniony do wyrażenia zgody na stosowanie na terytorium tego państwa przepisów prawa przekazującego państwa członkowskiego zgodnie z danym Zobowiązaniem lub – w odniesieniu do Oświadczenia – do podjęcia zobowiązania do uruchomienia prac legislacyjnych niezbędnych do derogowania przepisów prawa krajowego;

- 10) „właściwy organ przekazujący” oznacza organ przekazującego państwa członkowskiego uprawniony do przyjmowania przepisów prawa, które będą stosowane w zobowiązującym się państwie członkowskim, lub ich stosowania na jego terytorium;
- 11) „obszar stosowania” oznacza obszar w zobowiązującym się państwie członkowskim, w którym stosuje się przepisy prawa przekazującego państwa członkowskiego lub rozwiązanie prawne *ad hoc*.

Artykuł 4

Możliwości eliminowania barier prawnych przez państwa członkowskie

1. Państwa członkowskie podejmują decyzję albo o stosowaniu Mechanizmu, albo o dalszym stosowaniu istniejących instrumentów służących eliminowaniu barier prawnych utrudniających wdrażanie wspólnych projektów w regionach transgranicznych na danej granicy z jednym lub większą liczbą sąsiadujących państw członkowskich.
2. Państwo członkowskie może również postanowić, że na danej granicy z jednym lub większą liczbą sąsiadujących państw członkowskich przyłączy się do stosowania skutecznego instrumentu ustanowionego formalnie lub nieformalnie przez jedno lub większą liczbą sąsiadujących państw członkowskich.
3. Państwa członkowskie mogą równie stosować Mechanizm w regionach transgranicznych na granicach morskich lub w regionach transgranicznych pomiędzy jednym lub większą liczbą państw członkowskich oraz jednym lub większą liczbą krajów trzecich lub jednym lub większą liczbą krajów i terytoriów zamorskich.
4. Państwa członkowskie informują Komisję o wszelkich decyzjach podjętych na podstawie niniejszego artykułu.

Artykuł 5

Transgraniczne punkty koordynujące

1. Jeżeli państwo członkowskie decyduje się stosować Mechanizm, ustanawia co najmniej jeden transgraniczny punkt koordynujący poprzez:
  - a) wyznaczenie, na poziomie krajowym lub regionalnym lub na obu tych poziomach, osobnego transgranicznego punktu koordynującego;
  - b) ustanowienie transgranicznego punktu koordynującego w strukturze innego organu lub podmiotu na poziomie krajowym lub regionalnym;
  - c) powierzenie odpowiedniemu organowi lub podmiotowi dodatkowych zadań krajowego lub regionalnego transgranicznego punktu koordynującego.
2. Państwa członkowskie zobowiązujące się i przekazujące określają nadto:
  - a) czy transgraniczny punkt koordynujący lub organ zobowiązujący się/przekazujący będzie uprawniony do zawierania i podpisywania Zobowiązań oraz decydowania o derogacji obowiązujących krajowych regulacji prawnych od daty wejścia w życie tego Zobowiązania; lub
  - b) czy transgraniczny punkt koordynujący lub organ zobowiązujący się/przekazujący będzie uprawniony do podpisywania Oświadczeń i składania w nich formalnych zapewnień, że właściwy organ zobowiązujący się podejmie niezbędne działania zmierzające do przyjęcia w przez właściwe organy

stanowiące prawo w tym państwie członkowskim aktów ustawodawczych lub innych aktów w określonym terminie.

3. Państwa członkowskie informują Komisję o wyznaczonych transgranicznych punktach koordynujących do dnia rozpoczęcia stosowania niniejszego rozporządzenia.

Artykuł 6

Zadania transgranicznych punktów koordynujących

1. Każdy z transgranicznych punktów koordynujących realizuje co najmniej następujące zadania:
  - a) wdrażanie procedury określonej w art. 10 i 11;
  - b) koordynowanie przygotowania, podpisania, wdrożenia i monitorowania wszystkich Zobowiązań i Oświadczeń odnoszących się do terytorium jego państwa członkowskiego;
  - c) utworzenie i utrzymywanie bazy danych obejmującej wszystkie transgraniczne punkty koordynujące na terytorium jego państwa członkowskiego;
  - d) współpraca z transgranicznymi punktami koordynującymi w sąsiadujących państwach członkowskich, o ile takie zostały utworzone oraz z transgranicznymi punktami koordynującymi innych jednostek terytorialnych posiadających uprawnienia prawodawcze ich państwa członkowskiego lub innego państwa członkowskiego;
  - e) współpraca z Komisją;
  - f) wspieranie Komisji w zakresie bazy danych dotyczącej Zobowiązań i Oświadczeń.
2. Każde państwo członkowskie lub każda jednostka terytorialna posiadająca uprawnienia prawodawcze w tym państwie członkowskim może zdecydować o przekazaniu odpowiedniemu transgranicznemu punktowi koordynującemu następujących zadań:
  - a) zawieranie, w stosownych przypadkach, Zobowiązań lub podpisywanie Oświadczeń zgodnie z art. 16 ust. 2 i art. 17 ust. 2;
  - b) udzielanie pomocy inicjatorowi, na jego wniosek, między innymi w zidentyfikowaniu właściwego organu zobowiązującego się w tym samym państwie członkowskim lub właściwego organu przekazującego w innym państwie członkowskim;
  - c) przeprowadzenie, na wniosek danego organu zobowiązującego się innego państwa członkowskiego, które nie posiada własnego transgranicznego punktu koordynującego, analizy wstępnej dokumentu inicjującego;
  - d) monitorowanie wdrażania wszystkich Zobowiązań i Oświadczeń odnoszących się do terytorium jego państwa członkowskiego;
  - e) przypominanie właściwemu organowi zobowiązującemu się o przestrzeganiu terminów i harmonogramów określonych w danym Zobowiązaniu lub Oświadczeniu oraz zwracanie się o udzielenie odpowiedzi w danym terminie;

- f) informowanie organu nadzorującego właściwy organ zobowiązujący się o wszelkich niedotrzymanych terminach określonych w danym Zobowiązaniu lub Oświadczeniu.
3. Jeżeli co najmniej jedna spośród kilku barier prawnych dotyczy kwestii wchodzących w zakres uprawnień prawodawczych na poziomie krajowym, krajowy transgraniczny punkt koordynujący przyjmuje na siebie zadania określone w art. 9–17 i koordynuje swoje działania z odpowiednim regionalnym transgranicznym punktem koordynującym lub większą ich liczbą w tym samym państwie członkowskim, chyba że państwo członkowskie postanowiło powierzyć zadania określone w art. 14–17 właściwemu krajowemu organowi zobowiązującemu się.
4. Jeżeli żadna ze zidentyfikowanych barier prawnych nie dotyczy kwestii wchodzących w zakres uprawnień prawodawczych na poziomie krajowym, właściwy transgraniczny punkt koordynujący przyjmuje na siebie zadania określone w art. 9–17 i koordynuje swoje działania z odpowiednim regionalnym transgranicznym punktem koordynującym lub większą ich liczbą w tym samym państwie członkowskim, w przypadkach gdy wspólny projekt dotyczy więcej niż jednej jednostki terytorialnej, chyba że państwo członkowskie postanowiło powierzyć zadania określone w art. 14–17 krajowemu transgranicznemu punktowi koordynującemu. Właściwy regionalny transgraniczny punkt koordynujący informuje na bieżąco krajowy transgraniczny punkt koordynujący o wszelkich realizowanych procedurach dotyczących Zobowiązania lub Oświadczenia.

Artykuł 7

Zadania Komisji w zakresie koordynacji

1. Komisja realizuje następujące zadania w zakresie koordynacji:
- a) współpracuje z transgranicznymi punktami koordynującymi;
  - b) publikuje i aktualizuje listę wszystkich krajowych i regionalnych transgranicznych punktów koordynujących;
  - c) tworzy i utrzymuje bazę danych obejmującą wszystkie Zobowiązania i Oświadczenia.
2. Komisja przyjmie akt wykonawczy dotyczący funkcjonowania bazy danych, o której mowa w ust. 1 lit. c) i określający formularze, które będą stosowane przez transgraniczne punkty koordynujące do przekazywania informacji o wdrażaniu i stosowaniu Mechanizmu. Ten akt wykonawczy jest przyjmowany zgodnie z procedurą doradczą, o której mowa w art. 23 ust. 2.

ROZDZIAŁ II

Procedura zawierania i podpisania Zobowiązania lub podpisania Oświadczenia

Artykuł 8

Przygotowanie i przedłożenie dokumentu inicjującego

1. Inicjator identyfikuje bariery prawne dotyczące planowania, rozwoju, obsady personelu, finansowania lub funkcjonowania wspólnego projektu.
2. Inicjatorem może być jeden z następujących podmiotów:

- a) podmiot publiczny lub prywatny odpowiedzialny za uruchomienie lub uruchomienie i wdrożenie wspólnego projektu;
  - b) jeden lub większa liczba lokalnych lub regionalnych organów w danym regionie transgranicznym lub wykonujących władzę publiczną w tym regionie;
  - c) podmiot będący lub niebędący osobą prawną utworzony do celów współpracy transgranicznej, mający siedzibę w danym regionie transgranicznym lub przynajmniej częściowo obejmujący ten region, w tym europejskie ugrupowanie współpracy terytorialnej, o którym mowa w rozporządzeniu (WE) nr 1082/2006, euroregion lub podobny podmiot;
  - d) organizacja utworzona w imieniu regionów transgranicznych, mająca na celu wspieranie interesów terytoriów transgranicznych i ułatwianie tworzenia sieci kontaktów podmiotów uczestniczących oraz wymianę doświadczeń, jak np. Stowarzyszenie Europejskich Regionów Granicznych, *Mission Opérationnelle Transfrontalière* czy Środkowoeuropejska Służba Inicjatyw Transgranicznych; lub
  - e) kilka podmiotów, o których mowa w pkt a)–d), działających wspólnie.
3. Inicjator przygotowuje dokument inicjujący sporządzony zgodnie z art. 9.
  4. Inicjator przekazuje dokument inicjujący do właściwego transgranicznego punktu koordynującego zobowiązującego się państwa członkowskiego oraz przesyła kopię tego dokumentu do właściwego transgranicznego punktu koordynującego przekazującego państwa członkowskiego.

Artykuł 9

Treść dokumentu inicjującego

1. Dokument inicjujący zawiera przynajmniej następujące elementy:
  - a) opis wspólnego projektu i jego kontekstu, opis odpowiadających mu barier prawnych zidentyfikowanych w zobowiązującym się państwie członkowskim oraz racjonalne uzasadnienie potrzeby wyeliminowania tych barier prawnych;
  - b) listę określonych przepisów prawa obowiązujących w przekazującym państwie członkowskim, eliminujących daną barierę prawną lub, jeżeli nie ma odpowiedniego przepisu prawa, propozycję dotyczącą ustanowienia rozwiązania prawnego *ad hoc*;
  - c) uzasadnienie dotyczące obszaru stosowania;
  - d) przewidywalny okres trwania lub, jeżeli jest to należyście uzasadnione, nieograniczony okres trwania;
  - e) listę właściwych zobowiązujących się organów;
  - f) listę właściwych przekazujących organów.
2. Obszar stosowania ograniczony jest do minimum niezbędnego do skutecznego wdrożenia wspólnego projektu.

Artykuł 10

Przeprowadzenie wstępnej analizy dokumentu inicjującego przez zobowiązujące się państwo członkowskie

1. Właściwy transgraniczny punkt koordynujący przeprowadza analizę dokumentu inicjującego. W tym zakresie współpracuje on ze wszystkimi właściwymi zobowiązującymi się organami oraz z krajowymi, a w stosownych przypadkach, innymi regionalnymi transgranicznymi punktami koordynującymi w zobowiązującym się państwie członkowskim, a także z krajowym transgranicznym punktem koordynującym przekazującego państwa członkowskiego.
2. W terminie trzech miesięcy od otrzymania dokumentu inicjującego właściwy transgraniczny punkt koordynujący podejmuje następujące działania, o których na piśmie powiadamia inicjatora:
  - a) informuje inicjatora, że dokument inicjujący został sporządzony zgodnie z art. 9, a zatem jest dopuszczalny;
  - b) zwraca się, w razie potrzeby, o przedłożenie zmienionego dokumentu inicjującego lub o szczegółowe informacje dodatkowe, uzasadniając, dlaczego w i jakim aspekcie dokument inicjujący uznano za niekompletny;
  - c) informuje inicjatora o przeprowadzonej przez siebie ocenie, z której wynika, że nie stwierdzono barier prawnych dla danej inicjatywy i stanowisko to uzasadnia oraz informuje o możliwości zakwestionowania tej decyzji zgodnie z prawem zobowiązującego się państwa członkowskiego;
  - d) informuje inicjatora o przeprowadzonej przez siebie ocenie, z której wynika, że stwierdzona bariera prawna dotyczy jednego ze wskazanych w art. 12 ust. 4 przypadków oraz przedstawia opis Zobowiązania podjętego przez właściwy zobowiązujący się organ co do zmiany lub odpowiedniego dostosowania stanu prawnego, który stwarza tą barierę prawną;
  - e) informuje inicjatora o przeprowadzonej przez siebie ocenie, z której wynika, że stwierdzona bariera prawna dotyczy jednego ze wskazanych w art. 12 ust. 4 przypadków i odmawia przeprowadzenia zmiany lub dostosowania stanu prawnego, który stwarza tą barierę prawną, uzasadniając swoje stanowisko, oraz informuje o możliwości zakwestionowania tej decyzji zgodnie z prawem zobowiązującego się państwa członkowskiego;
  - f) zobowiązuje się wobec inicjatora do znalezienia w terminie sześciu miesięcy środka zaradczego dla zidentyfikowanych barier prawnych, polegającego albo na podpisaniu Zobowiązania z transgranicznym punktem koordynującym przekazującego państwa członkowskiego lub z właściwym organem przekazującym, wyznaczonym przez przekazujące państwo członkowskie, albo na zaproponowaniu rozwiązania prawnego *ad hoc* w ramach systemu prawnego zobowiązującego się państwa członkowskiego.
3. W należycie uzasadnionych przypadkach właściwy organ zobowiązujący się może jednokrotnie wydłużyć termin, o którym mowa w ust. 2 lit. f) maksymalnie o sześć miesięcy, o czym informuje inicjatora i przekazujące państwo członkowskie, przedstawiając pisemne uzasadnienie.

Artykuł 11

Przeprowadzenie wstępnej analizy dokumentu inicjującego przez przekazujące państwo członkowskie

Po otrzymaniu dokumentu inicjującego właściwy transgraniczny punkt koordynujący przekazującego państwa członkowskiego przystępuje do realizacji zadań wymienionych w art. 10 ust. 2 i może przekazać swoje wstępne stanowisko właściwemu transgranicznemu punktowi koordynującemu zobowiązującego się państwa członkowskiego.

Artykuł 12

Działania następcze związane z analizą wstępną dokumentu inicjującego

1. Jeżeli właściwy transgraniczny punkt koordynujący zobowiązującego się państwa członkowskiego wystąpił o wprowadzenie zmian w dokumencie inicjującym lub o szczegółowe informacje dodatkowe, przeanalizuje on ten zmieniony dokument lub szczegółowe informacje dodatkowe i podejmie w ciągu trzech miesięcy od ich otrzymania dalsze kroki, tak jakby otrzymał dokument inicjujący po raz pierwszy.
2. Jeżeli właściwy transgraniczny punkt koordynujący zobowiązującego się państwa członkowskiego uznał, że zmieniony dokument inicjujący nadal nie spełnia wymogów art. 10 lub że przekazane szczegółowe informacje dodatkowe nadal są niewystarczające, informuje inicjatora w terminie trzech miesięcy od otrzymania zmienionego dokumentu inicjującego o swojej decyzji o zakończeniu procedury. Decyzja ta wymaga należytego uzasadnienia.
3. Jeżeli transgraniczny punkt koordynujący zobowiązującego się państwa członkowskiego lub właściwy organ zobowiązujący się stwierdzi w swojej analizie, że opisana w dokumencie inicjującym bariera prawna wynika z nieporozumienia lub niewłaściwej interpretacji odpowiednich regulacji prawnych lub z braku wystarczających informacji o tych regulacjach prawnych, zamyka procedurę, informując inicjatora, że w ramach prowadzonej oceny nie zidentyfikował bariery prawnej.
4. Jeżeli dana bariera prawna wynika z przepisów administracyjnych, zasad lub praktyki administracyjnej zobowiązującego się państwa członkowskiego lub z przepisów administracyjnych, zasad lub praktyki administracyjnej w oczywisty sposób odbiegających od regulacji przyjętych zgodnie z procedurą ustawodawczą, a zatem może być zmieniona lub odpowiednio dostosowana bez interwencji prawodawcy, właściwy organ zobowiązujący się informuje na piśmie inicjatora o zamiarze lub odmowie przeprowadzenia zmiany lub dostosowania odpowiednich przepisów administracyjnych, zasad lub praktyki administracyjnej w terminie ośmiu miesięcy.
5. W należycie uzasadnionych przypadkach właściwy organ zobowiązujący się może jednokrotnie wydłużyć termin, o którym mowa w ust. 4, maksymalnie o osiem miesięcy, o czym informuje inicjatora i przekazujące państwo członkowskie, przedstawiając pisemne uzasadnienie.

Artykuł 13

Sporządzenie projektu Zobowiązania lub Oświadczenia

Transgraniczny punkt koordynujący lub właściwy organ zobowiązujący się zobowiązującego się państwa członkowskiego sporządza projekt Zobowiązania lub projekt Oświadczenia zgodnie z art. 14 na podstawie dokumentu inicjującego.

Artykuł 14
Treść projektu Zobowiązania i projektu Oświadczenia

1. Projekt Zobowiązania zawiera przynajmniej następujące elementy:
  - a) opis wspólnego projektu i jego kontekstu, opis odpowiadających mu barier prawnych oraz racjonalne uzasadnienie potrzeby wyeliminowania tych barier prawnych;
  - b) listę szczególnych przepisów prawa stanowiących barierę prawną, które w związku z tym nie będą stosowane w ramach wspólnego projektu;
  - c) obszar stosowania;
  - d) okres stosowania wraz z uzasadnieniem tego okresu;
  - e) listę właściwych zobowiązujących się organów;
  - f) szczególne przepisy prawa przekazującego państwa członkowskiego, które będą miały zastosowanie w ramach wspólnego projektu;
  - g) propozycję rozwiązania prawnego *ad hoc*, jeżeli nie istnieje odpowiedni przepis prawa w tym zakresie w ramach systemu prawnego przekazującego państwa członkowskiego;
  - h) listę właściwych organów przekazujących;
  - i) listę organów zobowiązującego się państwa członkowskiego właściwych w zakresie wdrażania i monitorowania;
  - j) listę organów przekazującego państwa członkowskiego, które proponuje się wyznaczyć łącznie do wdrażania i monitorowania;
  - k) datę jego wejścia w życie.

Data wejścia w życie, o której mowa w lit. k) jest data podpisania przez ostatni z dwóch transgranicznych punktów koordynujących lub właściwych organów Zobowiązania lub data notyfikowania Zobowiązania inicjatorowi.

2. Obok elementów wymienionych w ust. 1 w projekcie Zobowiązania określa się również datę jego zastosowania, która może być
  - a) taka sama jak data jego wejścia w życie;
  - b) datą wsteczną;
  - c) datą późniejszą.

3. Obok elementów wymienionych w ust. 1 w projekcie Zobowiązania w sposób formalny określa się również datę lub daty, w których każdy właściwy organ zobowiązujący się przekazuje odpowiedniemu organowi stanowienia prawa formalny wniosek ustawodawczy w celu przeprowadzenia stosownych zmian w przepisach prawa krajowego.

Data, o której mowa w akapicie pierwszym, nie może przypaść później niż dwanaście miesięcy po podpisaniu Oświadczenia.

Artykuł 15

Przekazanie projektu Zobowiązania lub projektu Oświadczenia

1. Jeżeli projekt Zobowiązania lub projekt Oświadczenia przygotował właściwy organ zobowiązujący się, przekazuje on ten projekt do właściwego transgranicznego punktu koordynującego zobowiązującego się państwa członkowskiego:
  - a) w nieprzekraczalnym terminie trzech miesięcy od przekazania informacji zgodnie z art. 10 ust. 2 lub art. 12 ust. 1 i 2;
  - b) w nieprzekraczalnym terminie ośmiu miesięcy zgodnie z art. 12 ust. 4 i 5.
2. Jeżeli projekt Zobowiązania lub projekt Oświadczenia przygotował właściwy punkt koordynujący zobowiązującego się państwa członkowskiego lub jeżeli otrzymał on go od właściwego organu zobowiązującego się, przekazuje on ten projekt do właściwego transgranicznego punktu koordynującego przekazującego państwa członkowskiego w terminach określonych w ust. 1 lit. a) lub b).
3. W obu przypadkach kopię dokumentu przekazuje się do wiadomości inicjatorowi.

Artykuł 16

Zadania przekazującego państwa członkowskiego dotyczące zawarcia i podpisania Zobowiązania lub podpisania Oświadczenia

1. Właściwy transgraniczny punkt koordynujący przekazującego państwa członkowskiego bada przekazany mu zgodnie z art. 15 projekt Zobowiązania lub projektu Oświadczenia i, w nieprzekraczalnym terminie trzech miesięcy od jego otrzymania i po konsultacjach z właściwymi organami przekazującymi, podejmuje co najmniej jedno z poniższych działań:
  - a) zatwierdza projekt Zobowiązania lub projekt Oświadczenia, podpisuje oryginał w dwóch egzemplarzach i odsyła jeden z nich do właściwego punktu koordynującego zobowiązującego się państwa członkowskiego;
  - b) zatwierdza projekt Zobowiązania lub projekt Oświadczenia po wprowadzeniu poprawek lub uzupełnieniu go o informacje, o których mowa w art. 14 ust. 1 lit. f) i h), podpisuje oryginał nowej wersji projektu Zobowiązania lub projektu Oświadczenia w dwóch egzemplarzach i przesyła jeden z nich do właściwego punktu koordynującego zobowiązującego się państwa członkowskiego;
  - c) odmawia podpisania projektu Zobowiązania lub projektu Oświadczenia, przesyłając właściwemu transgranicznemu punktowi koordynującemu zobowiązującego się państwa członkowskiego szczegółowe uzasadnienie tej odmowy;
  - d) odmawia podpisania projektu Zobowiązania lub projektu Oświadczenia i odsyła właściwemu transgranicznemu punktowi koordynującemu zobowiązującego się państwa członkowskiego projekt ze zmianami odnoszącymi się do informacji, o których mowa w art. 14 ust. 1 lit. c), d) oraz, w stosownych przypadkach, lit. g), jak również, w odniesieniu do projektu Zobowiązania, informacji o których mowa w art. 14 ust. 2 wraz z uzasadnieniem tych zmian.
2. W państwach członkowskich, w których podpisanie Zobowiązania lub Oświadczenia należy do właściwego organu przekazującego, właściwy transgraniczny punkt koordynujący przekazującego państwa członkowskiego przesyła zgodnie z ust. 1

lit. a) i b) oryginał podpisany przez właściwy organ przekazujący w dwóch egzemplarzach.

3. Jeżeli państwo członkowskie przekazujące wyraziło zgodę na podpisanie Zobowiązania lub Oświadczenia zgodnie z ust. 1 lit. a) lub b), dodatkowo w sposób wyraźny potwierdza lub odmawia potwierdzenia, że właściwy organ lub właściwe organy, które proponuje się wyznaczyć łącznie do wdrażania i monitorowania Zobowiązania lub Oświadczenia zgodnie z art. 14 ust. 1 lit. j), przyjmują na siebie te zadania, które mają być zrealizowane w obszarze stosowania.

Artykuł 17

Zadania przekazującego państwa członkowskiego dotyczące zawarcia i podpisania Zobowiązania lub podpisania Oświadczenia

1. Właściwy transgraniczny punkt koordynujący zobowiązującego się państwa członkowskiego bada odpowiedź przekazaną przez właściwy transgraniczny punkt koordynujący przekazującego państwa członkowskiego i w nieprzekraczalnym terminie jednego miesiąca po jej otrzymaniu podejmuje co najmniej jedno z poniższych działań, o których informuje właściwy organ przekazujący na piśmie:
  - a) w sytuacji określonej w ust. 2 lit. a) finalizuje Zobowiązanie lub Oświadczenie, podpisuje oryginał w dwóch egzemplarzach i odsyła jeden z nich do właściwego punktu koordynującego przekazującego państwa członkowskiego do podpisu;
  - b) w sytuacji określonej w ust. 2 lit. b) zmienia treść Zobowiązania lub Oświadczenia w odniesieniu do informacji zawartych w projekcie Zobowiązania lub projekcie Oświadczenia, objętych art. 14 ust. 1 lit. f) i h) odpowiednio, finalizuje Zobowiązanie lub Oświadczenie, podpisuje oryginał w dwóch egzemplarzach i odsyła jeden z nich do właściwego transgranicznego punktu koordynującego przekazującego państwa członkowskiego;
  - c) w sytuacji określonej w ust. 2 lit. c) informuje o tym inicjatora i Komisję i załącza uzasadnienie właściwego organu przekazującego;
  - d) w sytuacji określonej w ust. 2 lit. d) bada wprowadzone zmiany i albo dalej postępuje zgodnie z lit. b) tego ustępu, albo uruchamia drugą procedurę zgodnie z art. 9, uzasadniając, dlaczego właściwy organ zobowiązujący się nie mógł zaakceptować niektórych lub wszystkich zmian.
2. Po otrzymaniu Zobowiązania lub Oświadczenia podpisanego przez właściwy transgraniczny punkt koordynujący lub właściwy organ przekazujący w sytuacjach określonych w ust. 1 lit. a) lub b), lub jeżeli właściwy transgraniczny punkt koordynujący przekazującego państwa członkowskiego w ramach drugiej procedury zgodnie z ust. 1 lit. d) wypowiedział się pozytywnie, właściwy transgraniczny punkt koordynujący zobowiązującego się państwa członkowskiego:
  - a) przekazuje ostateczną wersję Zobowiązania lub Oświadczenia inicjatorowi;
  - b) przekazuje drugi egzemplarz oryginału do właściwego transgranicznego punktu koordynującego przekazującego państwa członkowskiego;
  - c) przesyła egzemplarz wszystkim właściwym organom zobowiązującym się;
  - d) przesyła egzemplarz do unijnego punktu koordynującego; oraz

- e) występuje do służb zobowiązującego się państwa członkowskiego właściwych w sprawach publikacji urzędowych o opublikowanie tekstu Zobowiązania lub Oświadczenia.

ROZDZIAŁ III

Wdrażanie i monitorowanie Zobowiązań i Oświadczeń

Artykuł 18

Wdrażanie Zobowiązania

1. Do informacji, o której mowa w art. 17 ust. 2 lit. c), przesyłanej do wszystkich zainteresowanych właściwych organów zobowiązujących się załącza się harmonogram, zgodnie z którym każdy z tych organów, w stosownych przypadkach, wprowadza zmiany w aktach administracyjnych przyjętych zgodnie z obowiązującym prawem w odniesieniu do wspólnego projektu oraz przyjmuje wszelkie akty administracyjne niezbędne do stosowania Zobowiązania w odniesieniu do wspólnego projektu, które służą stosowaniu przepisów prawa przekazującego państwa członkowskiego lub rozwiązania prawnego *ad hoc* do wspólnego projektu.
2. Egzemplarz harmonogramu przesyła się do krajowego, a w stosownych przypadkach, do regionalnego transgranicznego punktu koordynującego zobowiązującego się państwa członkowskiego.
3. Wszelkie akty administracyjne, o których mowa w ust. 1, przyjmuje się zgodnie z obowiązującym prawem krajowym dotyczącym przyjmowania takich aktów oraz notyfikuje je inicjatorowi, w szczególności będącemu podmiotem publicznym lub prywatnym odpowiedzialnym za uruchomienie lub uruchomienie i wdrożenie wspólnego projektu.
4. Po przyjęciu wszystkich aktów administracyjnych dotyczących danego wspólnego projektu transgraniczny punkt koordynujący zobowiązującego się państwa członkowskiego powiadamia transgraniczny punkt koordynujący przekazującego państwa członkowskiego oraz unijny punkt koordynujący.
5. W stosownych przypadkach transgraniczny punkt koordynujący przekazującego państwa członkowskiego powiadamia właściwe organy przekazujące.

Artykuł 19

Wdrażanie Oświadczenia

1. Każdy właściwy organ zobowiązujący się, który został wymieniony w Oświadczeniu zgodnie z art. 14 ust. 3, w określonym w podpisanym Oświadczeniu terminie przekazuje odpowiedniemu organowi stanowienia prawa formalny wniosek ustawodawczy w celu przeprowadzenia stosownych zmian w przepisach prawa krajowego.
2. Jeżeli określony w podpisanym Oświadczeniu termin nie może być zachowany, w szczególności ze względu na zbliżające się wybory do właściwego organu stanowienia prawa, właściwy organ przekazujący informuje na piśmie inicjatora oraz właściwe transgraniczne punkty koordynujące zobowiązującego się państwa członkowskiego i przekazującego państwa członkowskiego.

3. Po przekazaniu odpowiedniemu organowi stanowienia prawa formalnego wniosku ustawodawczego właściwy organ zobowiązujący się na bieżąco, co sześć miesięcy po dacie formalnego złożenia tego wniosku, przedstawia inicjatorowi oraz właściwym transgranicznym punktem koordynującym zobowiązującego się państwa członkowskiego i przekazującego państwa członkowskiego informacje z monitorowania prac organu stanowienia prawa nad tym wnioskiem.
4. Po wejściu w życie zmienionego aktu ustawodawczego lub po jego opublikowaniu w oficjalnym publikatorze każdy właściwy organ zobowiązujący się wprowadza zmiany we wszelkich aktach administracyjnych przyjętych zgodnie z obowiązującym prawem, dotyczących wspólnego projektu oraz przyjmuje wszelkie akty administracyjne niezbędne do stosowania zmienionych przepisów prawa do wspólnego projektu.
5. Wszelkie akty administracyjne, o których mowa w ust. 4, przyjmuje się zgodnie z obowiązującym prawem krajowym dotyczącym przyjmowania takich aktów oraz notyfikuje je inicjatorowi, w szczególności będącemu podmiotem publicznym lub prywatnym odpowiedzialnym za uruchomienie lub uruchomienie i wdrożenie wspólnego projektu.
6. Po przyjęciu wszystkich aktów administracyjnych dotyczących danego wspólnego projektu transgraniczny punkt koordynujący zobowiązującego się państwa członkowskiego powiadamia transgraniczny punkt koordynujący przekazującego państwa członkowskiego oraz unijny punkt koordynujący.
7. W stosownych przypadkach transgraniczny punkt koordynujący przekazującego państwa członkowskiego powiadamia właściwe organy przekazujące.

Artykuł 20

Monitorowanie Zobowiązań i Oświadczeń

1. W oparciu o akty administracyjne, o których mowa w art. 18 ust. 1 i 19 ust. 4, państwo członkowskie zobowiązujące się i państwo członkowskie przekazujące podejmują decyzję, czy powierzyć monitorowanie stosowania Zobowiązania lub zmienionego prawa krajowego zgodnie z Oświadczeniem organom przekazującego państwa członkowskiego, w szczególności ze względu na ich doświadczenie w stosowaniu przekazanych przepisów prawa czy też organom zobowiązującego się państwa członkowskiego.
2. Jeżeli monitorowanie stosowania przekazanych przepisów prawa powierzono organom przekazującego państwa członkowskiego, zobowiązujące się państwo członkowskie w porozumieniu z przekazującym państwem członkowskim podejmuje decyzję, czy organy przekazującego państwa członkowskiego mają wobec adresatów zadań monitorujących działać na rzecz oraz w imieniu organów zobowiązującego się państwa członkowskiego czy na ich rzecz, lecz w imieniu własnym.

ROZDZIAŁ IV

Ochrona prawna przeciwko stosowaniu i monitorowaniu Zobowiązań i Oświadczeń

Artykuł 21

Ochrona prawna przeciwko stosowaniu Zobowiązania lub Oświadczenia

1. Każda osoba zamieszkała na terytorium objętym Zobowiązaniem lub Oświadczeniem lub niezamieszkała na tym terytorium, lecz przynajmniej korzystająca z usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym na tym terytorium („osoba zamieszkała w regionie transgranicznym”), która uważa się za pokrzywdzoną w następstwie działań lub zaniechań wynikających z zastosowania, zgodnie z Zobowiązaniem lub Oświadczeniem, przepisu prawa przekazującego państwa członkowskiego, uprawniona jest do dochodzenia swoich roszczeń przed sądami zobowiązującego się państwa członkowskiego.
2. Sądami właściwymi w sprawach dochodzenia roszczeń wynikających ze stosowania wszelkich aktów administracyjnych przyjętych zgodnie z art. 18 ust. 3 i art. 19 ust. 5 są wyłącznie sądy tego państwa członkowskiego, którego organy wydały dany akt administracyjny.
3. Niniejsze rozporządzenie w żadnym stopniu nie pozbawia obywateli korzystania z ich krajowego konstytucyjnego prawa do zaskarżania rozstrzygnięć organów publicznych będących stronami Zobowiązania, w odniesieniu do:
  - a) decyzji administracyjnych dotyczących działalności prowadzonej zgodnie z Zobowiązaniem;
  - b) dostępu do usług we własnym języku; oraz
  - c) dostępu do informacji.

W tych przypadkach sądami właściwymi są sądy państwa członkowskiego, z którego konstytucji wynika prawo do odwołania.

Artykuł 22

Ochrona prawna przeciwko monitorowaniu Zobowiązań lub Oświadczeń

1. Jeżeli właściwy organ przekazujący przyjął na siebie monitorowanie stosowania przepisów prawa przekazującego państwa członkowskiego obowiązujących na danym obszarze oraz może w imieniu własnym działać wobec osób zamieszkałych w obszarze transgranicznym zobowiązującego się państwa członkowskiego, właściwe do rozpoznawania roszczeń wynikających ze wszelkich działań lub zaniechań tego organu są sądy tego państwa członkowskiego, w którym osoby te zgodnie z prawem zamieszkują.
2. Jeżeli właściwy organ przekazujący przyjął na siebie monitorowanie stosowania przepisów prawa zobowiązującego się państwa członkowskiego na terytorium tego państwa, lecz nie może w imieniu własnym działać wobec osób zamieszkałych w regionie transgranicznym, właściwe do rozpoznawania roszczeń wynikających ze wszelkich działań lub zaniechań tego organu są sądy zobowiązującego się państwa członkowskiego, w tym dotyczy to również osób, które zgodnie z prawem zamieszkują w przekazującym państwie członkowskim.

ROZDZIAŁ V

Postanowienia końcowe

Artykuł 23

Procedura komitetowa

1. Komisję wspiera Komitet Koordynujący Europejskich Funduszy Strukturalnych i Inwestycyjnych ustanowiony w art. 108 ust. 1 rozporządzenia (UE) nr [nowe CPR]. Komitet ten jest komitetem w rozumieniu rozporządzenia (UE) nr 182/2011.
2. W przypadku odesłania do niniejszego ustępu stosuje się art. 4 rozporządzenia (UE) nr 182/2011.

Artykuł 24

Przepisy wykonawcze w państwach członkowskich

1. Państwa członkowskie ustanawiają odpowiednie przepisy celem zapewnienia skutecznego stosowania niniejszego rozporządzenia.
2. Do dnia rozpoczęcia stosowania niniejszego rozporządzenia państwa członkowskie informują Komisję o wszelkich regulacjach przyjętych zgodnie z ust. 1.
3. Komisja publikuje informacje przekazane jej przez państwa członkowskie.

Artykuł 25

Sprawozdawczość

Do dd mm rrrr [tj. pierwszego dnia miesiąca następującego po wejściu w życie niniejszego rozporządzenia + pięć lat; uzupełnia Urząd Publikacji] Komisja przedstawia Parlamentowi Europejskiemu, Radzie i Komitetowi Regionów sprawozdanie dotyczące stosowania niniejszego rozporządzenia, oceniające w oparciu o wskaźniki jego skuteczność, efektywność, przydatność i europejską wartość dodaną oraz możliwości jego uproszczenia.

Artykuł 26

Wejście w życie i stosowanie

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie dwudziestego dnia po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Niniejsze rozporządzenie stosuje się od [pierwszego dnia miesiąca następującego po wejściu w życie niniejszego rozporządzenia + jeden rok; uzupełnia Urząd Publikacji].

Art. 24 stosuje się jednak od [pierwszego dnia miesiąca następującego po wejściu w życie niniejszego rozporządzenia; uzupełnia Urząd Publikacji].

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich.

Sporządzono w Strasburgu dnia r.

W imieniu Parlamentu Europejskiego
Przewodniczący

W imieniu Rady
Przewodniczący